

ไทยนิยม ยั่งยืน

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

เอกสารสรุปผล

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม

คำนำ

กรมการพัฒนาชุมชน อนุมัติให้สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ดำเนินโครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ซึ่งเป็น ๑ ใน ๑๗ กิจกรรม ภายใต้โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ งบประมาณ ๘๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แปดสิบล้านบาทถ้วน) โดยดำเนินงาน ๓ กิจกรรมย่อย ประกอบด้วย ๑) การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ๒) การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ และ ๓) ต่อยอดการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัดและนวัตวิถีต้นแบบ

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ดำเนินการเสร็จสิ้นตามแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณฯ และสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนโดยกลุ่มงานส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน ได้จัดทำ “เอกสารสรุปผลโครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” เนื้อหาในเอกสารประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของโครงการ แนวทางการดำเนินงานและผลการดำเนินงาน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการดำเนินงานดังกล่าวจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินโครงการในอนาคตให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปด้วย

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ตุลาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
เกริ่น	๑
โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	๓
ส่วนที่ ๒ แนวทางการดำเนินงาน	๓
แนวทางการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด	๓
แนวทางการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ	๙
แนวทางการต่อยอดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัด และนวัตวิถีต้นแบบ	๑๑
ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงาน	๑๓
กิจกรรมย่อยที่ ๑ การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด	๑๓
กิจกรรมย่อยที่ ๒ การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ	๑๙
กิจกรรมย่อยที่ ๓ ต่อยอดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัดและนวัตวิถีต้นแบบ	๓๓
ข้อมูลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ	๓๙
ภาคผนวก	๖๕
ภาพกิจกรรม	๖๕

ส่วนที่ ๑ บทนำ

เกริ่น

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๙,๓๒๘,๑๑๘,๒๐๐ บาท (เก้าพันสามร้อยยี่สิบแปดล้านหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นแปดพันสองร้อยบาทถ้วน) ให้ดำเนิน**โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี**เพื่อมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมให้เกิดรายได้กับชุมชน ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง กระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง โดยกำหนดดำเนินการในพื้นที่ ๓๖ จังหวัด ๘๗๕ อำเภอ ๓,๒๓๓ หมู่บ้าน

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี : แนวคิดการพัฒนา OTOP รูปแบบใหม่

รัฐบาลปัจจุบัน มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคม มุ่งเน้นสร้างรายได้ ความเจริญ และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product : OTOP) ที่เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ซึ่งมีคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ.นคพ.) เป็นผู้ขับเคลื่อน และกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการส่งเสริมการดำเนินงาน OTOP จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา ๑๖ ปี โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุน ส่งเสริม ยกกระดับผลิตภัณฑ์ และพัฒนาช่องทางตลาดที่หลากหลาย เพื่อให้ขายได้ มุ่งปรับตัวสู่การค้าแบบสากล

ที่ผ่านมา ผลผลิตกันทักของคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถแข่งขันได้ ต้องออกไปขายสินค้าตามที่ต่าง ๆ รายได้ตกอยู่กับผู้ประกอบการรายเดียว หรือบางกลุ่มเล็ก ๆ ไม่กระจายถึงประชาชนกลุ่มใหญ่ในชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร กอปรกับรายได้จากการท่องเที่ยวที่กำลังเป็นกระแสหลักของประเทศ ส่วนใหญ่ตกอยู่ในกลุ่มทุนเอกชน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ห้างร้านใหญ่ ๆ กรุ๊ปทัวร์ ยังลงไปไม่ถึงฐานรากเช่นเดียวกัน

ดังนั้นจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนผ่านจากยุคการผลิตกันขายสินค้า OTOP ออกจากชุมชนเพียงด้านเดียวสู่การเพิ่มช่องทางสร้างรายได้ตามความต้องการ (Demand Driven Local Economy) โดยการขายสินค้าอยู่ในชุมชนที่มาจากการท่องเที่ยวโดยใช้เสน่ห์ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์แปลงเป็นรายได้ ทั้งนี้ ครอบครัวยุคและลูกหลานยังอยู่ร่วมกัน ไม่ต้องแข่งขันนำผลผลิตกันทักออกไปขายนอกชุมชน เป็นชุมชนท่องเที่ยวที่เป็นเจ้าบ้านที่คิดชวนกันคิด ชวนกันทำ ผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้ง มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระดับชุมชนที่มีเสน่ห์ดึงดูดและมีคุณค่าเพียงพอ ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม และใช้จ่ายเงินในทุกกิจกรรมของชุมชน รายได้จะกระจายอยู่กับคนในชุมชน ทุกคนมีความสุข เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (Strength within) และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างแท้จริง

▶ ยอดขายเติบโตต่อเนื่อง

- ปี ๒๕๕๗ ยอดขาย ๙๗,๕๙๒ ล้านบาท
- ปี ๒๕๖๐ ยอดขาย ๑๕๗,๕๑๐ ล้านบาท สูงขึ้น ๕๗.๓๓%

▶ รายได้ส่วนใหญ่ อยู่กับผู้ประกอบการกลุ่มน้อย

- ๑-๕ ดาว ๑๔,๓๖๐ ผลิตภัณฑ์ หรือ ๑๗%
- กลุ่ม D ๖๙,๑๗๘ ผลิตภัณฑ์ หรือ ๘๓%

▶ ช่องทางตลาดอยู่ภายนอกชุมชน ซึ่งมีจำกัด

- รัฐสนับสนุนเป็น Event, ต้องเป็น OTOP ๓-๕ ดาว
- จำนวนวันที่ขายมีน้อย ไม่ต่อเนื่อง

▶ ค่าขายแข่งขันในระบบได้ยาก

- ขาดความรู้ ทักษะ การตลาด
- มีค่าใช้จ่ายเพิ่ม ทั้ง ค่าเดินทาง ค่าจ้างอื่น

เปลี่ยนจากหลักกันขายสินค้า OTOP โดยรัฐ เป็นการกระจายรายได้ตามความต้องการของชุมชนให้ชุมชนเรียนรู้ ฟังตนเองได้อย่างแท้จริง

เปลี่ยนผ่าน

ร่วมสุข ร่วมวิถี ร่วมสมัย
OTOP นวัตวิถี

- ▶ พัฒนา OTOP ด้วย นวัตกรรม
- ▶ เพิ่มมูลค่าผลผลิตวิถีชีวิตชุมชน
- ▶ สร้างสรรค์ สร้างเสน่ห์อัตลักษณ์ วิถีชีวิตชุมชนให้มีค่า
- ▶ ตลาดใหม่ในชุมชนเชื่อมโยงท่องเที่ยว

▶ เป้าหมายการดำเนินโครงการ

๑) ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น ยกกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง โดยเชื่อมโยงชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี กับเส้นทางการท่องเที่ยวกระแสหลักเมืองรองและแอ่งท่องเที่ยว

๒) พัฒนาคุณภาพยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวเข้าสู่การพัฒนา (กลุ่ม D)

๓) สร้างตลาดที่ชุมชนดึงคนเข้ามาหมู่บ้านด้วยชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ให้เกิดการกระจายรายได้หมุนเวียนเพิ่มขึ้น (Local Economy)

➤ กระบวนงานขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อไปสู่เป้าหมาย ประกอบด้วย ๕ กระบวนงาน ได้แก่

- ๑) การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่
  - ๑) เตรียมความพร้อมการเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
  - ๒) พัฒนาและบริหารจัดการข้อมูลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
  - ๓) จัดทำแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- ๒) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ๒ แนวทาง ได้แก่
  - ๑) พัฒนาศักยภาพด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว
  - ๒) ส่งเสริม/พัฒนาเสน่ห์ ประเพณี วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ชุมชน
- ๓) การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่
  - ๑) พัฒนาผู้ประกอบการชุมชน
  - ๒) พัฒนาศินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
  - ๓) ออกแบบตราสัญลักษณ์และสโลแกนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- ๔) การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น ประกอบด้วย ๒ แนวทาง ได้แก่
  - ๑) ออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเป้าหมาย
  - ๒) เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรอง
- ๕) การส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๔ แนวทาง ได้แก่
  - ๑) ประชาสัมพันธ์ Online/offline
  - ๒) เปิดตัวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
  - ๓) จับคู่ธุรกิจ (Business Matching)
  - ๔) จัดกิจกรรมแสดง/จำหน่ายสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๘ โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ๘

ความเป็นมา

กรมการพัฒนาชุมชน อนุมัติให้สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งดำเนินโครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ซึ่งเป็น ๑ ใน ๑๗ กิจกรรม ภายใต้โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ส่วนกลางรับผิดชอบดำเนินการ

การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เป็นกิจกรรมที่มุ่งกระตุ้นให้ชุมชนเกิดการตื่นตัวในการแสดงขีดความสามารถ โดยนำทุนชุมชนและเสน่ห์อันเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนมาสร้างคุณค่าเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ ให้สามารถเป็นชุมชนที่มีศักยภาพพร้อมในการรองรับ

นักท่องเที่ยวและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง และยังเป็นแกนหลักในการขยายพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยวสู่หมู่บ้านอื่น ๆ ต่อไปอีกด้วย

- ☛ ประกอบด้วย ๓ กิจกรรมย่อย ได้แก่
  - กิจกรรมย่อยที่ ๑ ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด
  - กิจกรรมย่อยที่ ๒ ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ
  - กิจกรรมย่อยที่ ๓ ต่อยอดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด และนวัตวิถีต้นแบบ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัวในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีศักยภาพและมีความพร้อมในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว และพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีอย่างสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม

๒. เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี แสดงขีดความสามารถด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวและเป็นต้นแบบให้ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีอื่น

๓. เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัดและชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบให้มีความสมบูรณ์แบบ

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

๑. ออกแบบและจัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการ
๒. จัดทำโครงการ เสนอขออนุมัติโครงการและขออนุมัติดำเนินโครงการ
๓. จัดสรรงบประมาณและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด
๔. ติดตามผลการดำเนินงาน และการบันทึกผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณในระบบ BPM
๕. สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการต่อผู้บริหาร

กลุ่มเป้าหมาย

กิจกรรมย่อยที่ ๑ ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

- ☛ กลุ่มเป้าหมาย : ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน ๓,๒๓/๓ ชุมชน

กิจกรรมย่อยที่ ๒ ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

- ☛ กลุ่มเป้าหมาย : ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด จำนวน ๑๖๐ ชุมชน

กิจกรรมย่อยที่ ๓ ต่อยอดการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัดและนวัตวิถีต้นแบบ

- ☛ กลุ่มเป้าหมาย : ๑) ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด จำนวน ๑๑๐ ชุมชน

๒) ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จำนวน ๕๐ ชุมชน

สถานที่ดำเนินการ

กิจกรรมย่อยที่ ๑ การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

- ☛ สถานที่ดำเนินการ : จังหวัดดำเนินการ

กิจกรรมย่อยที่ ๒ การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

- ☛ สถานที่ดำเนินการ : ส่วนกลางดำเนินการ

กิจกรรมย่อยที่ ๓ ต่อยอดการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัดและนวัตวิถีต้นแบบ

- ☛ สถานที่ดำเนินการ : จังหวัดดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการในไตรมาสที่ ๓ - ๔ (มิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๑)

งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๘๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แปดสิบล้านบาทถ้วน) ประกอบด้วย

กิจกรรมย่อยที่ ๑ การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

- ☛ งบประมาณ ๓๓,๔๓๘,๐๐๐ บาท (สามสิบล้านสามสี่แสนเจ็ดหมื่นแปดพันบาทถ้วน)

กิจกรรมย่อยที่ ๒ การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

- ☛ งบประมาณ ๕,๕๒๒,๐๐๐ บาท (ห้าล้านห้าแสนสองหมื่นสองพันบาทถ้วน)

กิจกรรมย่อยที่ ๓ ต่อยอดการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัดและนวัตวิถีต้นแบบ

- ☛ งบประมาณ ๔๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สี่สิบล้านเจ็ดหมื่นบาทถ้วน)

แบ่งการจัดสรรเป็น

๑) ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ๑๑๐ ชุมชน ๆ ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ยี่สิบล้านบาทถ้วน)

๒) ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ๕๐ ชุมชน ๆ ละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน
๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ยี่สิบล้านบาทถ้วน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ชุมชนมีผลิตภัณฑ์ OTOP ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด จำนวน ๑๖๐ ชุมชน

๒. ชุมชนสามารถนำศักยภาพและขีดความสามารถด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเป็นต้นแบบให้กับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีอื่น

๓. ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสมบูรณ์แบบและพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยว

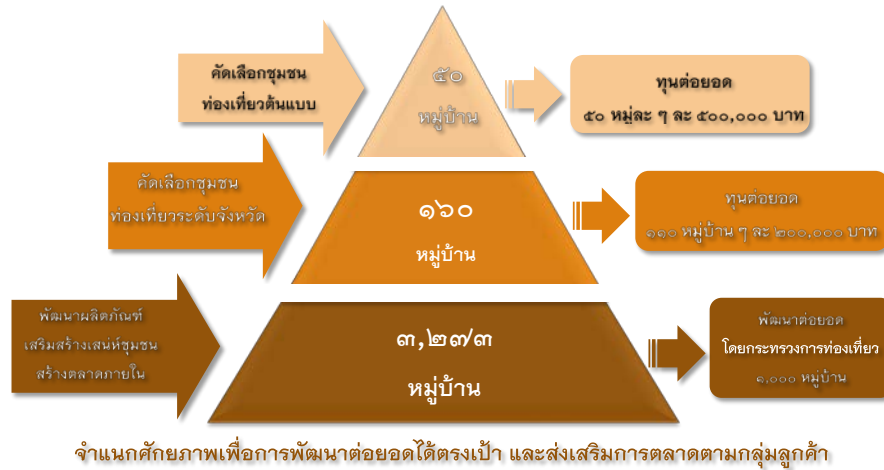
ตัวชี้วัดกิจกรรม

๑. จำนวนชุมชนที่ได้รับการประกาศเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัด ๑๖๐ ชุมชน
๒. จำนวนชุมชนที่ได้รับการประกาศเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ๕๐ ชุมชน
๓. จำนวนแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีที่ผ่านการคัดเลือกมีนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาต่อยอดให้เป็นชุมชนที่มีความพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ ๒ แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม

การดำเนินโครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ประกอบด้วย ๓ กิจกรรมย่อย มีรายละเอียดการดำเนินงานตามวิธีการขั้นตอน ดังนี้

แนวทางการดำเนินกิจกรรม : ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด

การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด มีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม โดยให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขั้นเตรียมการ

๑. ศึกษาทำความเข้าใจคู่มือบริหารโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม และเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด ที่กรมฯ จัดส่งให้โดยละเอียด

๒. ชี้แจงแนวทางการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด ให้อำเภอรับทราบ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประกวดฯ โดยสิ่งที่ชุมชนท่องเที่ยวฯ จะต้องจัดทำและส่งให้จังหวัดเพื่อนำเสนอคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัดพิจารณาคัดเลือกเป็น “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด” ประกอบด้วย

๑) เอกสาร ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด ขนาด เอ ๔ ไม่น้อยกว่า ๒๐ หน้า จำนวน ๑๑ เล่ม

๒) สื่อวีดิทัศน์ ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด ความยาว ไม่น้อยกว่า ๓ นาที จำนวน ๑ สื่อ

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด เพื่อคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ตามวิธีการและเกณฑ์ที่กรมฯ กำหนด ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคราชการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม จำนวน ๑๑ คน (ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด พาณิชย์จังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ผู้แทน สถาบันการศึกษา ประธานหอการค้าจังหวัด ประธานกรรมการ บริษัท ประชากรัฐวิสาหกิจจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด สื่อมวลชน หรือหน่วยงาน องค์กร ชมรม สมาคมที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ พัฒนาการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริม การพัฒนาชุมชนหรือหัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

๖ ขั้นตอนการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

๔. ประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด (ครั้งที่ ๑ : จำนวน ๑ วัน) เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินการประกวดฯ เกณฑ์การคัดเลือก และจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

๕. คัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด โดยคณะกรรมการประกวด ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ดำเนินการพิจารณาเอกสารและสื่อวีดิทัศน์ ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ของชุมชนเป้าหมายและคัดเลือกชุมชน ท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ตามจำนวนที่กรมฯ กำหนด

๖. ประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด (ครั้งที่ ๒ : จำนวน ๑ วัน) เพื่อสรุปผลการประกวดและประกาศผลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

๗ ขั้นตอนการสรุปและรายงานผล

๗. จังหวัดรายงานผลการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด และส่งผลการประกวดฯ พร้อมเอกสารและสื่อวีดิทัศน์ ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ชุมชนละ ๗ ชุด ให้กรมฯ ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ (ทางไปรษณีย์ ด่วนพิเศษ หรือจังหวัดนำส่งด้วยตนเอง)

๘. บันทึกผลการดำเนินงานในระบบบริหารงบประมาณและบริหารกิจกรรม/โครงการ (BPM)

กลุ่มเป้าหมาย	ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน ๓,๒๗/๓ ชุมชน
หน่วยดำเนินงาน	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
พื้นที่ดำเนินการ	ดำเนินการระดับจังหวัด ๗๖ จังหวัด
ระยะเวลาดำเนินการ	ดำเนินการในไตรมาส ๔ (เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑)

ตัวชี้วัดกิจกรรม	จำนวนชุมชนที่ได้รับการประกาศเป็น “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัด” จำนวน ๑๖๐ ชุมชน
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ชุมชนมีความพร้อมและมีศักยภาพในการเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัด จำนวน ๑๖๐ ชุมชน

แนวทางการดำเนินกิจกรรม : ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ มีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนโดยสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

◇ ขั้นตอนเตรียมการ

๑. จัดทำเอกสารประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ประกอบด้วย
  - ๑) เอกสารเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม
  - ๒) เอกสารสรุปผลการดำเนินโครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม พร้อมแผ่นพับ จำนวน ๕,๐๐๐ แผ่น
๒. จัดสรรงบประมาณให้ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ๑๑ แห่ง เพื่อใช้ในการบริหารงบประมาณให้กับคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ (ส่วนกลาง)
๓. แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ เพื่อคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ตามวิธีการและเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน ๑๑ คณะ แต่ละคณะประกอบด้วย ผู้ตรวจราชการกรมเป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยว และ/หรือที่เกี่ยวข้อง ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ๑ คน และผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกรม เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
๔. รวบรวมผลการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด เอกสารและสื่อวีดิทัศน์ประกอบการประกวดฯ ที่จังหวัดส่งให้ ตรวจสอบความครบถ้วน และจัดทำทะเบียนผลการประกวดก่อนส่งมอบให้คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

◇ ขั้นตอนการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

๕. ประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ (ครั้งที่ ๑ : จำนวน ๑ วัน) เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินการประกวดฯ เกณฑ์การคัดเลือก และจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ
๖. คัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ โดยคณะกรรมการฯ ดำเนินการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ดังนี้

๖.๑ ลงพื้นที่ เพื่อประเมินศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ตามเกณฑ์การประกวดฯ

๖.๒ คัดเลือกเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ โดยประมวลผลการ พิจารณาจาก

- ๑) เอกสารและสื่อวีดิทัศน์ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด
- ๒) ผลการประเมินศักยภาพชุมชนท่องเที่ยวฯ จากการลงพื้นที่
- ๓) ผลการแสดงความเห็นจากบุคคลสาธารณะที่แสดงความชื่นชอบ หรือ พอใจต่อสื่อวีดิทัศน์ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด โดยนับจาก การกดไลค์ กดแชร์ สื่อดังกล่าวในระบบสังคมออนไลน์ (Social network)

๗. ประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ (ครั้งที่ ๒ : จำนวน ๑ วัน) เพื่อสรุปผลการประกวดและประกาศผล “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ”

๘. กรมฯ ลงพื้นที่ติดตามการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

◇ ขั้นตอนการสรุปและรายงานผล

๙. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ต่อผู้บริหาร

๑๐. บันทึกผลการดำเนินงานในระบบบริหารงบประมาณและบริหารกิจกรรม/โครงการ (BPM)

กลุ่มเป้าหมาย	ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีที่ผ่านการคัดเลือกในระดับจังหวัด จำนวน ๑๖๐ ชุมชน
หน่วยดำเนินการ	ส่วนกลาง
พื้นที่ดำเนินการ	ส่วนกลาง ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ๑๑ แห่ง และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด
ระยะเวลาดำเนินการ	ดำเนินการในไตรมาส ๔
ตัวชี้วัดกิจกรรม	จำนวนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ที่ได้รับการ ประกาศเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ๕๐ ชุมชน
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ชุมชนสามารถนำศักยภาพและขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยว มาใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบให้ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี อื่น

แนวทางการดำเนินกิจกรรม : ค่อยทอดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ระดับจังหวัดและนวัตกรรมต้นแบบ

การต่อยอดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัดและนวัตกรรมต้นแบบ มีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม โดยส่วนกลางและสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. **ส่วนกลาง** จัดสรรงบประมาณให้จังหวัดดำเนินกิจกรรมต่อยอดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัดและชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ ดังนี้

๑) ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด ๑๑๐ ชุมชน ๗ ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๒) ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ ๕๐ ชุมชน ๗ ละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒. **จังหวัด** ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑) แจกชุมชนเป้าหมาย ทั้ง ๒ ระดับ (ตามข้อ ๑) ให้จัดทำแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ตามข้อเสนอของคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบและความต้องการของชุมชน เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดให้เป็นชุมชนที่มีความพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยวและส่งแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวฯ ให้จังหวัดพิจารณา (โดยพิจารณาการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบฯ)

๒) จัดสรรงบประมาณให้กับชุมชนเป้าหมาย (ตามข้อ ๑)

๓) ติดตามและให้การสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาต่อยอดกิจกรรมของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ทั้ง ๒ ระดับ อย่างต่อเนื่อง

๔) สรุปและรายงานผลการดำเนินกิจกรรมต่อผู้บริหารกรมการพัฒนาชุมชน

๕) บันทึกผลการดำเนินงานในระบบบริหารงบประมาณและบริหารกิจกรรม/โครงการ (BPM)

เงื่อนไข ๑. โครงการกิจกรรม ต้องไม่เป็นลักษณะโครงสร้างพื้นฐานและการจัดซื้อครุภัณฑ์

๒. แผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ ควรมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืน

กลุ่มเป้าหมาย ชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด จำนวน ๑๑๐ ชุมชน และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ จำนวน ๕๐ ชุมชน รวมทั้งสิ้น ๑๖๐ ชุมชน

หน่วยดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ

พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการใน ๑๖๐ ชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ ดำเนินการในเดือนสิงหาคม - กันยายน ๒๕๖๑

ตัวชี้วัดกิจกรรม	จำนวนกิจกรรมตามแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ผ่านการคัดเลือกมีการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาต่อยอด ให้เป็นชุมชนที่มีความพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยว
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสมบูรณ์แบบ และพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ ๓

ผลการดำเนินงาน

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ดำเนินการเสร็จสิ้นและมีผลการดำเนินงานกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรมย่อยที่ ๑ : ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด

คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด ดำเนินการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม จำนวน ๓,๒๗/๓ ชุมชน เพื่อให้เป็น “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด” จำนวน ๑๖๐ ชุมชน ตามแนวทางและวิธีการพิจารณาคัดเลือกตามเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด ได้ดังนี้

๘ รายชื่อชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด ๘ จำนวน ๑๖๐ ชุมชน

ที่	หมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านนาดี	๔	อ่าวนาง	เมืองกระบี่	กระบี่
๒	บ้านทุ่งเหยี่ง	๔	ศาลาด่าน	เกาะลันตา	กระบี่
๓	บ้านหนองทราย	๖	หนองสาหร่าย	พนมทวน	กาญจนบุรี
๔	บ้านหนองขาว	๑-๑๓	หนองขาว	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
๕	บ้านคอนแคน	๒	ซ้องชัยพัฒนา	ซ้องชัย	กาฬสินธุ์
๖	บ้านเหล่าใหญ่	๑	เหล่าใหญ่	กุฉินารายณ์	กาฬสินธุ์
๗	บ้านนาค้อ	๕	กุดโดน	ห้วยเม็ก	กาฬสินธุ์
๘	บ้านวังกะลัง	๒	โป่งน้ำร้อน	คลองลาน	กำแพงเพชร
๙	บ้านวังน้ำ	๔	วังยาง	คลองขลุง	กำแพงเพชร
๑๐	บ้านเขินเหนือ	๒	โนนคอม	ภูพาน	ขอนแก่น
๑๑	บ้านหัวฝาย	๒	ปอแดง	ชนบท	ขอนแก่น
๑๒	บ้านดงบัง	๔	ดงเมืองแอม	เขาสวนกวาง	ขอนแก่น
๑๓	บ้านหนองบัวน้อย	๘	โสกนกเต็น	พล	ขอนแก่น
๑๔	บ้านวังคูณ	๔	หนองเม็ก	หนองสองห้อง	ขอนแก่น
๑๕	บ้านเนิน	๑	บางสระเก้า	แหลมสิงห์	จันทบุรี
๑๖	บ้านบางกะจะ	๑	บางกะจะ	เมืองจันทบุรี	จันทบุรี
๑๗	บ้านทุ่งยายชี	๓	ท่าตะเียบ	ท่าตะเียบ	ฉะเชิงเทรา

ที่	หมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑๘	บ้านเตาอิฐ	๔	บางคา	ราชสถานส์	ฉะเชิงเทรา
๑๙	บ้านป่าแดง	๑	ห้างสูง	หนองใหญ่	ชลบุรี
๒๐	บ้านเขาใหญ่	๔	พลวงทอง	ป่อทอง	ชลบุรี
๒๑	บ้านหนองระกำ	๖	เนินขาม	เนินขาม	ชัยนาท
๒๒	บ้านบุงลิบสี	๔	โนนทอง	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
๒๓	บ้านหนองใหญ่	๙	บ้านไร่	เทพสถิตย์	ชัยภูมิ
๒๔	บ้านฝ้ายดินสอ	๓	ดงบัง	คอนสาร	ชัยภูมิ
๒๕	บ้านปากน้ำละแม	๑	ละแม	ละแม	ชุมพร
๒๖	บ้านหาดบ้าย	๑	ริมโขง	เชียงของ	เชียงราย
๒๗	บ้านใหม่แสงแก้ว	๑๑	เจดีย์หลวง	แม่สรวย	เชียงราย
๒๘	บ้านแสนสุข	๙	ศรีค้ำ	แม่จัน	เชียงราย
๒๙	บ้านเมืองรวง	๕	แม่กรณ์	เมืองเชียงราย	เชียงราย
๓๐	บ้านป่าตาล	๔	บวักค้าง	สันกำแพง	เชียงใหม่
๓๑	บ้านโป่งกวาว	๓	สะเมิงเหนือ	สะเมิง	เชียงใหม่
๓๒	บ้านเขาหลัก	๗	น้ำพุ	เมืองตรัง	ตรัง
๓๓	บ้านท่าด่าน	๑๐	ทุ่งค่าย	ย่านตาขาว	ตรัง
๓๔	บ้านท่าระแนะ	๒	หนองคันทรอง	เมืองตราด	ตราด
๓๕	บ้านตลาดตรอกซอย	๖	ตากออก	บ้านตาก	ตาก
๓๖	บ้านโพธิ์ทอง	๑๑	แม่กาษา	แม่สอด	ตาก
๓๗	บ้านทุ่งกระเปียง	๑๒	ป่าชะ	บ้านนา	นครนายก
๓๘	บ้านศาลาติน	๓	มหาสวัสดิ์	พุทธมณฑล	นครปฐม
๓๙	บ้านโสกแมว	๒	อู่หมื่น	ธาตุพนม	นครพนม
๔๐	บ้านโพน	๘	โนนตาล	ท่าอุเทน	นครพนม
๔๑	บ้านโพนจาน	๒	โพนจาน	โพนสวรรค์	นครพนม
๔๒	บ้านไทยสามัคคี	๑	ไทยสามัคคี	วังน้ำเขียว	นครราชสีมา
๔๓	บ้านแฝก	๓	สามเมือง	สีดา	นครราชสีมา
๔๔	บ้านดอนเปล้า	๖	บ้านเหลื่อม	บ้านเหลื่อม	นครราชสีมา
๔๕	บ้านสันกำแพง	๑๒	วังหมี	วังน้ำเขียว	นครราชสีมา
๔๖	บ้านมะขาม	๑	น้ำตก	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช

ที่	หมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๔๗	บ้านวังหอน	๕	วังอ่าง	ชะอวด	นครศรีธรรมราช
๔๘	บ้านคลองจิ่ง	๔	นาบอน	นาบอน	นครศรีธรรมราช
๔๙	บ้านพรุชนเหนือ	๑	บ้านเกาะ	พรหมคีรี	นครศรีธรรมราช
๕๐	บ้านปากคลองเกษไชโย	๕	เกษไชโย	ชุมแสง	นครสวรรค์
๕๑	บ้านหาดเสลา	๘	เขาดิน	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์
๕๒	บ้านหัวคูโน	๕	ปลายบาง	บางกรวย	นนทบุรี
๕๓	บ้านจุฬารัตน์พัฒนา ๑๒	๑๓	สุคีริน	สุคีริน	นราธิวาส
๕๔	ชุมชนยะกั้ง	-	บางนาค	เมืองนราธิวาส	นราธิวาส
๕๕	บ้านพีเหนือ	๔	บ้านพี	บ้านหลวง	น่าน
๕๖	บ้านหนองบัว	๕	ป่าคา	ท่าวังผา	น่าน
๕๗	บ้านบ่อหลวง	๑	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๕๘	บ้านหอคำ	๑	หอคำ	เมืองบึงกาฬ	บึงกาฬ
๕๙	บ้านบุงคล้ากลาง	๑	บุงคล้า	บุงคล้า	บึงกาฬ
๖๐	บ้านตาลอง	๗	ทุ่งวัง	สตึก	บุรีรัมย์
๖๑	บ้านโคกवान	๑	หนองโสน	นางรอง	บุรีรัมย์
๖๒	บ้านสายตรีพัฒนา ๓	๑๐	บึงเจริญ	บ้านกรวด	บุรีรัมย์
๖๓	บ้านอุบลสามัคคี	๑๑	โนนสุวรรณ	โนนสุวรรณ	บุรีรัมย์
๖๔	บ้านม่วงทะเล	๑๔	แคนดง	แคนดง	บุรีรัมย์
๖๕	บ้านต้นโพธิ์	๑	บางชะแยง	เมืองปทุมธานี	ปทุมธานี
๖๖	บ้านรวมไทย	๗	หาดขาม	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๖๗	บ้านวังทะเล	๓	กรอกสมบูรณ์	ศรีมหาโพธิ	ปราจีนบุรี
๖๘	บ้านม่วงขาว	๖	โคกปีป	ศรีมโหสถ	ปราจีนบุรี
๖๙	บ้านตรัง	๒	ตรัง	มายอ	ปัตตานี
๗๐	บ้านคลองต้า	๔	ปะนาเระ	ปะนาเระ	ปัตตานี
๗๑	บ้านปาเระ	๑	บาราโหม	เมืองปัตตานี	ปัตตานี
๗๒	บ้านท้ายวัด	๕	เกาะเกิด	บางปะอิน	พระนครศรีอยุธยา
๗๓	บ้านลำแดง	๓	หันตะเภา	วังน้อย	พระนครศรีอยุธยา
๗๔	บ้านปงใหม่	๘	ทุ่งกล้วย	ภูซาง	พะเยา
๗๕	บ้านบ่อเปี้ย	๖	บ้านม่วง	เชียงม่วน	พะเยา

ที่	หมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๓๖	บ้านบางซอขย	๓	บ้านคุระ	คุระบุรี	พังงา
๓๗	บ้านสามช่องเหนือ	๙	กะไหล	ตะกั่วทุ่ง	พังงา
๓๘	บ้านคอกวัว	๑	ชัยบุรี	เมืองพัทลุง	พัทลุง
๓๙	บ้านโหล๊ะอม	๙	ลำสินธุ์	ศรีนครินทร์	พัทลุง
๔๐	บ้านโพธิ์ประทับช้าง	๓	โพธิ์ประทับช้าง	โพธิ์ประทับช้าง	พิจิตร
๔๑	บ้านสระยายชี	๖	เนินปอ	สามง่าม	พิจิตร
๔๒	บ้านปุง	๕	ศรีภิรมย์	พรหมพิราม	พิษณุโลก
๔๓	บ้านพารังหมี	๓	ไทรย้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
๔๔	บ้านวังส้มซ่า	๑	ท่าโพธิ์	เมืองพิษณุโลก	พิษณุโลก
๔๕	บ้านตลาด	๖	หนองจอก	ท่ายาง	เพชรบุรี
๔๖	บ้านน้ำทรัพย์	๙	แก่งกระจาน	แก่งกระจาน	เพชรบุรี
๔๗	บ้านเข็กน้อย	๔	เข็กน้อย	เขาค้อ	เพชรบูรณ์
๔๘	บ้านท่ากกแก	๔	ตาลเดี่ยว	หล่มสัก	เพชรบูรณ์
๔๙	บ้านดอนทราย	๓	ห้วยอ้อ	ลอง	แพร่
๕๐	บ้านถิ่นโน	๑๑	บ้านถิ่น	เมืองแพร่	แพร่
๕๑	บ้านบางหวาน	๑	กมลา	กะทู้	ภูเก็ต
๕๒	บ้านโนนสูงน้อย	๑๐	ดอนเงิน	เชียงยืน	มหาสารคาม
๕๓	บ้านดงน้อย	๔	พระธาตุ	นาตูน	มหาสารคาม
๕๔	บ้านแซ้	๕	บ้านค้อ	คำชะอี	มุกดาหาร
๕๕	บ้านละอูป	๖	ห้วยหอม	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน
๕๖	บ้านป่าปู้	๒	ผาบ่อง	เมืองแม่ฮ่องสอน	แม่ฮ่องสอน
๕๗	บ้านห้องแซง	๑๑	ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร
๕๘	บ้านหนองแหน	๓	หนองแหน	กุดชุม	ยโสธร
๕๙	บ้านบ่อน้ำร้อน	๒	ตาดินแดง	เบตง	ยะลา
๑๐๐	บ้านกู่กาสิงห์	๑	กู่กาสิงห์	เกษตรวิสัย	ร้อยเอ็ด
๑๐๑	บ้านสำราญ	๕	หนองแคน	ปทุมรัตต์	ร้อยเอ็ด
๑๐๒	บ้านท่าม่วง	๓	ท่าม่วง	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด
๑๐๓	บ้านพรอิ่ง	๓	บางรีน	เมืองระนอง	ระนอง
๑๐๔	บ้านแสมผู้	๓	ปากน้ำประแส	แกลง	ระยอง

ที่	หมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑๐๕	บ้านไผ่	๑	หนองตะพาน	บ้านค่าย	ระยอง
๑๐๖	บ้านสระโบสถ์	๖	คูบัว	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
๑๐๗	บ้านตลาดควาย	๕	จอมบึง	จอมบึง	ราชบุรี
๑๐๘	บ้านสำโรงใหญ่	๑๐	หิมปัก	บ้านหมี่	ลพบุรี
๑๐๙	บ้านร่วมใจสามัคคี	๑๒	โคกเจริญ	โคกเจริญ	ลพบุรี
๑๑๐	บ้านแม่แจ่ม	๑	แจ้ซ้อน	เมืองปาน	ลำปาง
๑๑๑	ชุมชนท่ามะโอ		เวียงเหนือ	เมืองลำปาง	ลำปาง
๑๑๒	บ้านดอนหลวง	๗	แม่แรง	ป่าซาง	ลำพูน
๑๑๓	บ้านแพะ	๑๑	บ้านธิ	บ้านธิ	ลำพูน
๑๑๔	บ้านนาป่าหนาด	๔	เขาแก้ว	เชียงคาน	เลย
๑๑๕	บ้านผางาม	๑๐	ปวนพุก	หนองหิน	เลย
๑๑๖	บ้านหนองบง	๔	หนองบัว	ภูเรือ	เลย
๑๑๗	ห้วยน้ำ	๕	น้ำคำ	เมืองศรีสะเกษ	ศรีสะเกษ
๑๑๘	ซำฮีเหล็ก	๑๐	พราณ	ขุนหาญ	ศรีสะเกษ
๑๑๙	หัวนา	๒	หนองแก้ว	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ
๑๒๐	ละทาย	๑	ละทาย	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ
๑๒๑	บ้านโนนหอม	๒	โนนหอม	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๒๒	บ้านพันนา	๑	พันนา	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๒๓	บ้านสวนทุเรียน	๔	เกาะยอ	เมืองสงขลา	สงขลา
๑๒๔	บ้านคลองรี	๕	คลองรี	สทิงพระ	สงขลา
๑๒๕	บ้านตะไละใส	๔	ปากน้ำ	ละงู	สตูล
๑๒๖	บ้านท่าข้ามควาย	๖	นาทอน	ทุ่งหว้า	สตูล
๑๒๗	บ้านบางน้ำผึ้ง	๓	บางน้ำผึ้ง	พระประแดง	สมุทรปราการ
๑๒๘	บ้านคลองไข่น้ำโปร่ง	๘	กระดังงา	บางคนที	สมุทรสงคราม
๑๒๙	บ้านดอนไถ่ดี	๑	ดอนไถ่ดี	กระทุ่มแบน	สมุทรสาคร
๑๓๐	บ้านทับทิมสยาม ๐๕	๑๐	คลองไถ่เถื่อน	คลองหาด	สระแก้ว
๑๓๑	บ้านใหม่ไทยพัฒนา	๖	หนองตะเคียนบอน	วัฒนานคร	สระแก้ว
๑๓๒	บ้านพุกแค	๑	พุกแค	เฉลิมพระเกียรติ	สระบุรี
๑๓๓	บ้านคลองหัวช้าง	๑๐	คลองเรือ	วิหารแดง	สระบุรี

ที่	หมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑๓๔	บ้านพิกุลทองสามัคคี	๓	พิกุลทอง	ท่าช้าง	สิงห์บุรี
๑๓๕	บ้านเมืองเก่า	๓	เมืองเก่า	เมืองสุโขทัย	สุโขทัย
๑๓๖	บ้านคุงพัฒนา	๑๒	สารจิตร	ศรีสำชนาลัย	สุโขทัย
๑๓๗	บ้านพุน้ำร้อน	๔	ด่านช้าง	ด่านช้าง	สุพรรณบุรี
๑๓๘	บ้านป่าสะแก	๒	ป่าสะแก	เดิมบางนางบวช	สุพรรณบุรี
๑๓๙	บ้านถ้ำผึ้ง	๕	ต้นยวน	พนม	สุราษฎร์ธานี
๑๔๐	บ้านหนองบัว	๑๔	กระโพ	ท่าตูม	สุรินทร์
๑๔๑	บ้านท่าสว่าง	๑	ท่าสว่าง	เมืองสุรินทร์	สุรินทร์
๑๔๒	บ้านด่านพัฒนา	๑๔	ด่าน	กาบเชิง	สุรินทร์
๑๔๓	บ้านโชค	๓	เขวาสินรินทร์	เขวาสินรินทร์	สุรินทร์
๑๔๔	บ้านสีกายเหนือ	๖	สีกาย	เมืองหนองคาย	หนองคาย
๑๔๕	บ้านโพธิ์ตาก	๑	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	หนองคาย
๑๔๖	บ้านนาคำไฮ	๒	นาคำไฮ	เมืองหนองบัวลำภู	หนองบัวลำภู
๑๔๗	บ้านปะขาว	๓	บางเสด็จ	ป่าโมก	อ่างทอง
๑๔๘	บ้านนาหมอม้า	๑,๓	นาหมอม้า	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ
๑๔๙	บ้านหัวดง	๑๑	เปือย	สี้ออำนาจ	อำนาจเจริญ
๑๕๐	บ้านโนนกกอก	๑๘	หนองนาคำ	เมืองอุดรฯ	อุดรธานี
๑๕๑	บ้านพิพิธภักดิ์	๑๓	บ้านเชียง	หนองหาน	อุดรธานี
๑๕๒	บ้านหนองแวง	๑๐	กุดหมากไฟ	หนองวัวซอ	อุดรธานี
๑๕๓	บ้านห้วยสำราญ	๙	หนองไฮ	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๑๕๔	บ้านหาดสองแคว	๒	หาดสองแคว	ตรอน	อุดรดิษฐ์
๑๕๕	บ้านสะพาน	๒	บ้านไร่	บ้านไร่	อุทัยธานี
๑๕๖	บ้านท่าโพ	๔	ท่าโพ	หนองขาหย่าง	อุทัยธานี
๑๕๗	ชีทวน	๑	ชีทวน	เขื่องใน	อุบลราชธานี
๑๕๘	บุเปือย	๑	บุเปือย	น้ำยืน	อุบลราชธานี
๑๕๙	เกษม	๙	เกษม	ตระการพืชผล	อุบลราชธานี
๑๖๐	บก	๔	พะลาน	นาตาล	อุบลราชธานี

กิจกรรมย่อยที่ ๒ : ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

กรมการพัฒนาชุมชนโดยสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ดำเนินกิจกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ตามแนวทางที่กรมฯ กำหนดและมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1 เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๑	๒	๓
การบริหารจัดการชุมชน	การพัฒนาผลิตภัณฑ์	การส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ
<ol style="list-style-type: none"> มีคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คนในชุมชนทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี มีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนท่องเที่ยว มีข้อมูลของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ชัดเจนและครอบคลุม มีการนำทุนชุมชน ๕ ประเภท และทุนทางวัฒนธรรม ๘ เสน่ห์ มาสร้างมูลค่าเพิ่ม มีแผนธุรกิจชุมชนและมีการดำเนินงานตามแผน มีการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมชุมชน ภูมิทัศน์ จุดถ่ายภาพ (Land mark) รวมถึงเส้นทางคมนาคม/ท่องเที่ยว ให้มีความสะอาด สวยงาม ชวนชม สะดวกและปลอดภัย มีการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาดอย่างน่าสนใจ "เชิญมาเที่ยวบ้านฉัน" 	<ol style="list-style-type: none"> มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์และน่าสนใจ มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีความพร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณ และคุณภาพใกล้เคียงกัน มีช่องทางการตลาดพร้อมข้อมูลของสินค้า ที่จำหน่ายในชุมชน นอกชุมชน หรือออนไลน์ มีเมนูอาหารท้องถิ่นบริการนักท่องเที่ยว 	<ol style="list-style-type: none"> มีกิจกรรมการท่องเที่ยวและโปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับชุมชนอื่น มีการจัดการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ มีนักร้อง/ช่างฝีมือที่สามารถสร้างความประทับใจ คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ประกอบด้วย ๓ ด้าน ๑๘ ตัวชี้วัด ๑๐๐ คะแนน ดังนี้

๑. การบริหารจัดการชุมชน	ประกอบด้วย ๗ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน
๒. การพัฒนาผลิตภัณฑ์	ประกอบด้วย ๖ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน
๓. การส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ	ประกอบด้วย ๕ ตัวชี้วัด ๒๐ คะแนน

รายละเอียดเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี มีดังนี้

ด้านบริหารจัดการชุมชน ประกอบด้วย ๓ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน

ตัวชี้วัด	ค่าคะแนน
๑. มีคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๗
๒. คนในชุมชนทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี มีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนท่องเที่ยว	๗
๓. มีข้อมูลของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ชัดเจนและครอบคลุม	๕
๔. มีการนำทุนชุมชน ๕ ประเภท และทุนทางวัฒนธรรม ๘ เส้นให้ มาสร้างมูลค่าเพิ่ม	๕
๕. มีแผนธุรกิจชุมชนและการดำเนินงานตามแผน	๕
๖. มีการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมชุมชน ภูมิทัศน์ จุดถ่ายภาพ (LAND MARK) รวมถึงเส้นทางคมนาคม/ท่องเที่ยว ให้มีความสะอาด สวยงาม ชวนชม สะดวกและปลอดภัย	๖
๗. มีการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาดอย่างน่าสนใจ “เชิญมาเที่ยวบ้านฉัน”	๕

แนวทางการพิจารณาตามตัวชี้วัด มีดังนี้

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
๑. มีคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	<ul style="list-style-type: none"> มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี มีโครงสร้างคณะกรรมการฯ และแบ่งอำนาจหน้าที่ชัดเจน มีกฎเกณฑ์ ระเบียบ หรือข้อตกลง ที่ใช้ในการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี มีรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
๒. คนในชุมชนทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี มีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> สมาชิกในชุมชน โดยรวมแสดงออกถึงความเป็นมิตร สมาชิกในชุมชน โดยรวมให้การต้อนรับและ/หรือบริการด้วยความเต็มใจ สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินกิจกรรมและประเมินผลการดำเนินงาน สมาชิกในชุมชนมีโอกาสในการมีรายได้จากการค้าขายสินค้าและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวภายใต้การจัดการที่เป็นระบบ มีการหมุนเวียนการให้บริการ
๓. มีข้อมูลของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ชัดเจนและครอบคลุม	<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดทำข้อมูลของชุมชน ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลด้านภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์และสินค้าชุมชน มีการนำข้อมูลชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวชุมชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
<p>๔. มีการนำทุนชุมชน ๕ ประเภท และทุนทางวัฒนธรรม ๘ เส้นที่ มาสร้างมูลค่าเพิ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ทุนชุมชน ๕ ประเภท ประกอบด้วย ทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางธรรมชาติ และทุนการเงิน • ทุนทางวัฒนธรรม หมายถึง ๘ วิถีวัฒนธรรมที่เป็นเส้นที่ชุมชน ได้แก่อาหาร การแต่งกาย ที่อยู่อาศัย ประเพณี ภาษา อาชีพ ความเชื่อ และศิลปะพื้นถิ่น • มีการค้นหา พัฒนา ปรับปรุง ทุนชุมชน และทุนทางวัฒนธรรม สร้างเสริมให้เป็นเอกลักษณ์ จุดเด่น หรือความงาม ที่สามารถสร้างความประทับใจ สร้างความตื่นตาตื่นใจ น่าจดจำ ดึงดูดนักท่องเที่ยวอยากกลับมาอีก
<p>๕. มีแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม และมีการดำเนินการตามแผน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มีการจัดทำแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในชุมชน ผู้แทนกลุ่ม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว • ตัวอย่าง องค์ประกอบแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว ๆ ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลทั่วไปของชุมชน - การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน - แผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้า ของที่ระลึก และอาชีพ - แผนพัฒนาด้านกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว - แผนพัฒนาด้านที่พัก - แผนพัฒนาด้านการจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม - แผนพัฒนากิจกรรมบริการนักท่องเที่ยว - แผนพัฒนาสิ่งแวดล้อม - แผนบริหารจัดการการท่องเที่ยว (การเงิน การตลาด การประชาสัมพันธ์) - แผนรับมือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ • คณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการพัฒนาแต่ละด้าน • มีการประสานภาคีการพัฒนาสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการพัฒนาธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว
<p>๖. มีการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมชุมชนภูมิทัศน์ จุดถ่ายภาพ (Land mark) รวมถึงเส้นทางคมนาคม/ท่องเที่ยว ให้มีความสะอาด สวยงาม ชวนชม สะดวกและปลอดภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> • สภาพแวดล้อมชุมชนสะอาด เป็นระเบียบ ภูมิทัศน์สวยงาม น่ามอง • มีจุดถ่ายภาพ (Land mark) ที่แสดงเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของชุมชนโดดเด่น สวยงาม และสื่อความหมาย • มีถนนหนทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สะดวกและปลอดภัย • มีการจัดระเบียบ/ระเบียบการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อนักท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและชุมชน

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
๗. มีการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาด ได้อย่างน่าสนใจ “เชิญมาเที่ยวบ้านฉัน”	<ul style="list-style-type: none"> • มีและใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิญชวนท่องเที่ยว “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” ประเภทต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อพิเศษ (cutout mascot) ได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ทั้งในลักษณะ Online และ Offline • มีและใช้สื่อเฉพาะที่สามารถสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของ “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” เช่น ตราสัญลักษณ์ สโลแกนชุมชนท่องเที่ยว ฯ หรือการแต่งกาย เป็นต้น • มีการจัดทำปฏิทินกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนและเผยแพร่ • มีการจัดทำแคมเปญส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก เมืองรอง • มีการจัดกิจกรรมพิเศษ (Special Event) ส่งเสริมการตลาด ในลักษณะแปลก ใหม่ ใหญ่ ดั่ง

๘ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย ๖ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน

ตัวชี้วัด	ค่าคะแนน
๑. มีเอกลักษณ์ โดดเด่นเฉพาะตัว โดยนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์และน่าสนใจ	๗
๒. มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ที่มีคุณภาพ	๗
๓. มีความพร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน (มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ)	๘
๔. ผลิตภัณฑ์ที่สามารถผลิตซ้ำได้ ในปริมาณและคุณภาพ ใกล้เคียงกัน	๕
๕. มีช่องทางการตลาดพร้อมข้อมูลของสินค้าที่จำหน่าย ในชุมชน นอกชุมชน หรือออนไลน์	๘
๖. มีเมนูอาหารท้องถิ่น บริการนักท่องเที่ยว	๕

แนวทางการพิจารณาตามตัวชี้วัด มีดังนี้

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
๑. มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์และน่าสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> มีความเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชนท่องเที่ยว มีความโดดเด่นเฉพาะถิ่น มีการนำเสนอเรื่องราวผลิตภัณฑ์ได้อย่างสร้างสรรค์ น่าสนใจ
๒. มีรูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> รูปแบบของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์มีความหลากหลาย ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว มีข้อมูลสำคัญของสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชน ครบถ้วน และชัดเจน ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ สามารถสร้างความพอใจให้กับลูกค้าและยอมจ่ายตามราคาเพื่อซื้อความพอใจนั้น ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ มีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม ผลิตภัณฑ์สามารถเป็นของฝากหรือของที่ระลึกได้
๓. มีความพร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน	<ul style="list-style-type: none"> ผลิตภัณฑ์ มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ พร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน หรือผ่านการรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้องอย่างใดอย่างหนึ่ง
๔. ผลิตภัณฑ์สามารถผลิตซ้ำได้ ในปริมาณและคุณภาพ ใกล้เคียงกัน	<ul style="list-style-type: none"> มีความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ได้ต่อเนื่อง ผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้นมีคุณภาพเท่าเทียมหรือ ใกล้เคียงกัน
๕. มีช่องทางการตลาดพร้อมข้อมูลของสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในชุมชน นอกชุมชนหรือออนไลน์	<ul style="list-style-type: none"> มีช่องทางการตลาดหลากหลาย สามารถเข้าถึงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ได้ง่าย มีข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อนำเสนอลูกค้า/นักท่องเที่ยว
เงื่อนไข	<p>การพิจารณาให้คะแนน ข้อ ๑ - ๕ แต่ละข้อต้องผ่าน ๗ ผลิตภัณฑ์ ได้คะแนนเต็ม</p> <p>ผ่าน ๕ - ๖ ผลิตภัณฑ์ ได้คะแนน ๕๐%</p> <p>ผ่าน ๑ - ๔ ผลิตภัณฑ์ ได้คะแนน ๐</p>
๖. มีเมนูอาหารท้องถิ่น บริการนักท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> เป็นเมนูอาหารพื้นบ้าน/ท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับวิถีชุมชน มีคุณภาพ สด สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ มีบริการจำหน่ายทุกวัน/ในวันเปิด ให้บริการ/หรือสั่งได้ (Order) มีสถานที่จำหน่ายหรือ ให้บริการที่เป็นกิจจะลักษณะ สะอาด อาจจะเป็นบริเวณบ้านผู้ประกอบการ ร้านอาหาร หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับบริการของชุมชน เช่น จุดต้อนรับ หรือ ศูนย์อาหาร

ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ประกอบด้วย ๕ ตัวชี้วัด ๒๐ คะแนน

ตัวชี้วัด	ค่าคะแนน
๑. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวและโปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	๕
๒. มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับชุมชนอื่น	๓
๓. มีการจัดการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	๔
๔. มีนักท่องเที่ยวที่ชมชุมชนที่สามารถสร้างความประทับใจ	๓
๕. คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	๕

แนวทางการพิจารณาตามตัวชี้วัด มีดังนี้

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
๑. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวและโปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> • มีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนที่น่าสนใจ • มีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้สัมผัสเสน่ห์ชุมชนด้วยการลงมือปฏิบัติ • มีโปรแกรมการท่องเที่ยว “พาเที่ยวบ้านฉัน” ที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับสินค้าและบริการของชุมชนท่องเที่ยวฯ ครบวงจร (ชม/ชิม/ซื้อ)
๒. มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับชุมชนอื่น	<ul style="list-style-type: none"> • มีโปรแกรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับภายนอกทั้งชุมชนท่องเที่ยวอื่นและ/หรือแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก เมืองรอง
๓. มีการจัดการที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> • มีที่พักภายในชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว - หลากหลายรูปแบบที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกพักได้ตามความต้องการ เช่น Home Stay เต็นท์ หรือห้องพัก - มีสิ่งอำนวยความสะดวก - สะอาด ปลอดภัย และราคาเหมาะสม • สามารถจัดหาที่พักให้นักท่องเที่ยวได้ กรณีไม่มีที่พักภายในชุมชน • มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - จุดรับรถนักท่องเที่ยว เช่น จุดต้อนรับ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก - มีร้านค้า ร้านอาหาร ให้บริการในชุมชน - มีห้องน้ำ-ห้องสุขา สะอาดและเพียงพอ - มีป้ายสื่อความหมายและชี้แจงการใช้พื้นที่ (ป้ายบอกทาง ป้ายชื่อหมู่บ้าน แผ่นผังชุมชน ป้ายแสดงรายละเอียดหรือข้อมูลของจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในชุมชน ป้ายแนะนำ หรือป้ายเตือนขณะทำกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว) ที่ชัดเจน และมองเห็นง่าย

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
๔. มีนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบที่สามารถสร้างความประทับใจ	<ul style="list-style-type: none"> • มีความรอบรู้ข้อมูลชุมชนอย่างถูกต้อง ชัดเจน • นำเสนอและถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างน่าประทับใจ • มีบุคลากรที่ แต่งกายเหมาะสม • มีบรรยากาศโมเดิร์นที่ดี • มีไหวพริบปฏิภาณ และการตัดสินใจที่ดี
นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่นำเสนอ และถ่ายทอดเรื่องราวชุมชน เส้นทางท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์เด่นของชุมชน ให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน	
๕. คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินจากการสอบถามผู้ประกอบการในชุมชนท่องเที่ยว ๆ

๒ คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ

กรมการพัฒนาชุมชน แต่งตั้งคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ ๑๑ คณะ ๆ ละ ๓/๓ คน ตามคำสั่งกรมการพัฒนาชุมชนที่ ๓/๑๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยคณะกรรมการ ฯ แต่ละคณะ ประกอบด้วย

- ๑) ผู้ตรวจราชการกรม ประธานคณะกรรมการ
- ๒) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวและ/หรือที่เกี่ยวข้อง กรรมการ
(ประกอบด้วย ๓ ภาคส่วน ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมสถาปนิกชุมชนและนักวิชาการ)
- ๓) ผอ.ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน กรรมการและเลขานุการ
- ๔) เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน จำนวน ๑ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
และผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกรม

รายละเอียด ดังนี้

คณะที่ ๑ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนสระบุรี

๑. นางวิไลวรรณ ไกรโสดา ผู้ตรวจราชการกรม
๒. ร.ท.พัชโรดม อุณสุวรรณ ประธานชมรมการท่องเที่ยว
จังหวัดสมุทรสงคราม หรือผู้แทน
๓. ดร.สุภาพ อัจฉริยศรีพงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ
ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือผู้แทน
๔. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๕. นายสมาน พัวโพธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนสระบุรี

คณะที่ ๕ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนลำปาง

๑. นายก่อพงษ์ โกมลรัตน์ ผู้ตรวจราชการกรม
๒. นายอินทัย อนันตชัยมนตรี อุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือผู้แทน
๓. นายศุภวุฒิ บุญมหาธนากร ประธานบริหารและสถาปนิก
บริษัท ใจบ้านสตูดิโอ จำกัด หรือผู้แทน
๔. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๕. นายวิศิษฐ์ บุญญาวิวัฒน์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนลำปาง
๖. นายณัฐวุฒิ มณีวรรณ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๗. นางอัญชลี ปังแก้ว นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

คณะที่ ๖ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนพิษณุโลก

๑. ดร.ไพศาล สุขปัญญา ผู้ตรวจราชการกรม
๒. นายลภน ช่อมประดิษฐ์ อุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือผู้แทน
๓. ว่าที่ ร.ต.กิตติศักดิ์ วิทยาโกมลเลิศ ผู้ช่วยคณบดีและอาจารย์ประจำ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี หรือผู้แทน
๔. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๕. นายสุรินทร์ ศกุนตนาฏ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนพิษณุโลก
๖. นายตุลย์ สุทธิเลิศ นิติกรชำนาญการ
๗. นายกิตติศักดิ์ รุ่งสาธิต นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

คณะที่ ๗ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนเพชรบุรี

๑. นายอาจณรงค์ สัตยพานิช ผู้ตรวจราชการกรม
๒. นายชัยรัตน์ พัฒนชลาลัย กรรมการสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือผู้แทน
๓. นายสมพงษ์ ทิมแจ่มใส ผู้ทรงคุณวุฒิ มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ หรือผู้แทน
๔. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๕. นายธรรมนุญ ไชว์พันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนเพชรบุรี
๖. นายศักดิ์ณรงค์ ศรีตาแสน นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๗. นายชวลิต ธรรมวิเศษ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

คณะที่ ๘ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครศรีธรรมราช

๑. นายวิฑูรย์ นวลนุกูล ผู้ตรวจราชการกรม
๒. นายภูมิพิพัฒน์ มีสำราญ อุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือผู้แทน
๓. ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ อัครวภิวิทวงศ์ ผู้ช่วยคณะบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม หรือผู้แทน
๔. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๕. นายชัยวุฒิ ครุฑมาศ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครศรีธรรมราช
๖. นายวีรวัฒน์ ภาวะะพินิจ นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
๗. นายนิรันฎ สุขอนันต์ นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

คณะที่ ๙ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนยะลา

๑. นางปราณี รัตนประยูร ผู้ตรวจราชการกรม
๒. นายธวัชวัฒน์ ทองเพิ่ม อุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือผู้แทน
๓. นางสาวเจนตา แก้วไผ่ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ หลักสูตรการจัดการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา หรือผู้แทน
๔. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๕. นายอำนาจ ศรีระแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนยะลา
๖. นายสมศักดิ์ สงนาค นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๗. นางณัฐชยา ทองเนื้อห้า นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

คณะที่ ๑๐ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครนายก

๑. นายไพบุลย์ บุรณสันติ ผู้ตรวจราชการกรม
๒. นายสนั่น เจริญวงษา กรรมการสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือผู้แทน
๓. นายประยงค์ โพธิ์ศรีประเสริฐ ประธานสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันอาศรมศิลป์ หรือผู้แทน
๔. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๕. นางประภา ปานนิตยกุล ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครนายก
๖. นายกิตติเดช ตักดาพิทักษ์ นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
๗. นายชาญณรงค์ จิรขจรกุล นักทรัพยากรบุคคล

คณะที่ ๑๑ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครราชสีมา

๑. นางสาวศันสนีย์ ทาสม	ผู้ตรวจราชการกรม
๒. นายสาธิต ยอดคำเนิน	กรรมการสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศหรือผู้แทน
๓. นายเมฆ สายะเสวี	สถาปนิกชุมชน สมาคมสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือผู้แทน
๔. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	
๕. นางอรุณรัตน์ ชิงชนะ	ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครราชสีมา
๖. นายอำนาจ สุดสวาท	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๗. ลิปตำรวจโทสุริยา บุญเรือง	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

โดยให้คณะกรรมการฯ ตามคำสั่ง ทำหน้าที่กำหนดแผนปฏิบัติการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ดำเนินการประกวดเพื่อคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ตามเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่กำหนด ให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย และรายงานผลให้กรมฯ เพื่อประกาศราย “ชื่อชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ” ต่อไป

3 การประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

กรมการพัฒนาชุมชนโดยสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ๒ ครั้ง และมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

◇ **การประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ครั้งที่ ๑** ดำเนินการเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรม ทีเค พาเลส ไฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมาย คือ คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จำนวน ๑๑ คณะ รวม ๓/๓ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินการประกวดฯ เกณฑ์การคัดเลือกและจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

ผลจากการประชุมฯ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ดังนี้

๑. คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ มีความเข้าใจเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และแนวทางการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ได้ชัดเจน โดยประเมินจากความสนใจและการซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อสร้างความเข้าใจประเด็นต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันของที่ประชุม

๒. คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ทั้ง ๑๑ คณะ ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการลงพื้นที่คัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ โดยภาพรวม

สรุปห้วงระยะเวลาการดำเนินงาน ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑ และกำหนดส่งผลการประกวดฯ ให้กรรมการพัฒนาชุมชน ได้ภายในวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑

◇ การประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี **ต้นแบบ ครั้งที่ ๒** ดำเนินการ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรม ทีเค พาเลซ ไฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมาย คือ คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จำนวน ๑๑ คณะ รวม ๓๓/๓๗ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปผลการประกวด และประกาศผล “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ”

ผลจากการประชุม ฯ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ดังนี้

❶ ผลการประกวด “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ”

คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ดำเนินการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด จำนวน ๑๖๐ ชุมชน ในพื้นที่ ๔๙ จังหวัด เพื่อให้เป็น “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ” จำนวน ๕๐ ชุมชน ตามแนวทางและวิธีการพิจารณาคัดเลือกตามเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่กรรมการพัฒนาชุมชน กำหนด ดังนี้

☞ รายชื่อชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ๕๐ จำนวน ๕๐ ชุมชน

ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านทุ่งหญ้าพิง	๔	ศาลาด่าน	เกาะลันตา	กระบี่
๒	บ้านเหล่าใหญ่	๑	เหล่าใหญ่	กุฉินารายณ์	กาฬสินธุ์
๓	บ้านหัวฝาย	๒	ปอแดง	ชนบท	ขอนแก่น
๔	บ้านเขินเหนือ	๒	โนนคอม	ภูพาน	ขอนแก่น
๕	บ้านเนิน	๑	บางสระแก้ว	แหลมสิงห์	จันทบุรี
๖	บ้านทุ่งยายชี	๓	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	ฉะเชิงเทรา
๗	บ้านเขาใหญ่	๔	พลวงทอง	บ่อทอง	ชลบุรี
๘	บ้านหนองระกำ	๖	เนินขาม	เนินขาม	ชัยนาท
๙	บ้านบึงสิบสี่	๔	โนนทอง	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
๑๐	บ้านปากน้ำละแม	๑	ละแม	ละแม	ชุมพร
๑๑	บ้านเมืองรวง	๕	แม่กรณ์	เมืองเขียงราย	เขียงราย
๑๒	บ้านป่าตาล	๔	บวักค้าง	สันกำแพง	เชียงใหม่
๑๓	บ้านเขาหลัก	๓/	น้ำพุ	เมืองตรัง	ตรัง
๑๔	บ้านตลาดตรอกซอญ	๖	ตากออก	บ้านตาก	ตาก

ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑๕	บ้านทุ่งกระโปรง	๑๒	ป่าชะ	บ้านนา	นครนายก
๑๖	บ้านศาลาดิน	๓	มหาสวัสดิ์	พุทธมณฑล	นครปฐม
๑๗	บ้านโพน	๘	โนนตาล	ท่าอุเทน	นครพนม
๑๘	บ้านไทยสามัคคี	๑	ไทยสามัคคี	วังน้ำเขียว	นครราชสีมา
๑๙	บ้านมะขาม	๑	น้ำตก	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช
๒๐	บ้านหนองบัว	๕	ป่าคา	ท่าวังพา	น่าน
๒๑	บ้านดาลอง	๗	ทุ่งวัง	สตึก	บุรีรัมย์
๒๒	บ้านรวมไทย	๗	หาดขาม	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๒๓	บ้านป่าระ	๑	บาราโหม	เมืองปัตตานี	ปัตตานี
๒๔	บ้านท้ายวัด	๕	เกาะเกิด	บางปะอิน	พระนครศรีอยุธยา
๒๕	บ้านปงใหม่	๘	ทุ่งกล้วย	ภูซาง	พะเยา
๒๖	บ้านสามช่องเหนือ	๙	กะไหล	ตะกั่วทุ่ง	พังงา
๒๗	บ้านโพธิ์ประทับช้าง	๓	โพธิ์ประทับช้าง	โพธิ์ประทับช้าง	พิจิตร
๒๘	บ้านปุง	๕	ศรีภิรมย์	พรหมพิราม	พิษณุโลก
๒๙	บ้านเข็กน้อย	๔	เข็กน้อย	เขาค้อ	เพชรบูรณ์
๓๐	บ้านดงน้อย	๔	พระธาตุ	นาคูน	มหาสารคาม
๓๑	บ้านละอูป	๖	ห้วยห้อม	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน
๓๒	บ้านหนองแหน	๗	หนองแหน	กุศชุม	ยโสธร
๓๓	บ้านบ่อน้ำร้อน	๒	ตาเนาะแมเราะ	เบตง	ยะลา
๓๔	บ้านกู่กาสิงห์	๑	กู่กาสิงห์	เกษตรวิสัย	ร้อยเอ็ด
๓๕	บ้านแพะ	๑๑	บ้านธิ	บ้านธิ	ลำพูน
๓๖	บ้านนาป่าหนาด	๔	เขาแก้ว	เขียงคาน	เลย
๓๗	บ้านซำฮีเหล็ก	๑๐	พรวาน	ขุนหาญ	ศรีสะเกษ
๓๘	บ้านโนนหอม	๒	โนนหอม	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๓๙	บ้านสวนทุเรียน	๔	เกาะยอ	เมืองสงขลา	สงขลา
๔๐	บ้านดอนไก่อี	๑	ดอนไก่อี	กระทุ่มแบน	สมุทรสาคร
๔๑	บ้านใหม่ไทยพัฒนา	๖	หนองตะเคียนบอน	วัดม้านคร	สระแก้ว
๔๒	บ้านพุดแค	๑	พุดแค	เฉลิมพระเกียรติ	สระบุรี
๔๓	บ้านพุน้ำร้อน	๔	ด่านช้าง	ด่านช้าง	สุพรรณบุรี
๔๔	บ้านหนองบัว	๑๔	กระโพ	ท่าตูม	สุรินทร์
๔๕	บ้านนาคำไฮ	๒	นาคำไฮ	เมืองหนองบัวลำภู	หนองบัวลำภู

ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๔๖	บ้านหัวดง	๑๑	เปือย	สี้ออำนาจ	อำนาจเจริญ
๔๗	บ้านหนองแวงพัฒนา	๙	กุดหมากไฟ	หนองบัวซอ	อุดรธานี
๔๘	บ้านหาดสองแคว	๒	หาดสองแคว	ตรอน	อุดรดิษฐ์
๔๙	บ้านสนา	๒	บ้านไร่	บ้านไร่	อุทัยธานี
๕๐	บ้านบุเปือย	๑	บุเปือย	น้ำยืน	อุบลราชธานี

ประเภทของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ โดยแบ่งตามลักษณะความโดดเด่นของชุมชน ดังนี้

๑. ชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิต จำนวน ๓๖ ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๓๒
๒. ชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และการอนุรักษ์ จำนวน ๙ ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๑๘
๓. ชุมชนท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และการอนุรักษ์ จำนวน ๑ ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๒
๔. ชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน ๓ ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๖
๕. ส่งเสริมการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๑ ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๒

๒ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น ของคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ที่มีต่อชุมชนท่องเที่ยวฯ เพื่อให้นำไปปรับปรุงและพัฒนาให้มีขีดความสามารถในการต้อนรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และสามารถบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ด้านการบริหารจัดการชุมชน

๑. คณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยวฯ ควรมีการมอบหมายงานและแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน เหมาะสมกับความสามารถ ควรมีการประชุมแยกจากการประชุมกรรมการหมู่บ้าน และควรมีการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการ
๒. ชุมชนท่องเที่ยวฯ ต้องมีแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยวที่บูรณาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่นและภาคี เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย
๓. ชุมชนต้องค้นหาอัตลักษณ์ จุดเด่น ที่เป็นจุดขาย ให้พบ
๔. ข้อมูลชุมชนควรครอบคลุมเรื่องราว สถานที่ และสินค้าชุมชน มีการจัดระบบข้อมูลและการจัดการเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงง่ายและทันสมัย เท่าทันยุคไทยแลนด์ ๔.๐
๕. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อการให้บริการและเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวเพื่อใช้วิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า/นักท่องเที่ยว

๖. มีป้ายแสดงข้อมูล/ป้ายบอกทาง บอกสถานที่ท่องเที่ยว ในบริเวณที่นักท่องเที่ยว เห็นได้อย่างชัดเจน และใช้วัสดุหลักในชุมชน กลมกลืนกับสภาพชุมชน

๗. ปรับภูมิทัศน์ภายในชุมชน ศูนย์เรียนรู้ ฐานเรียนรู้และจุดท่องเที่ยว ให้สะอาด สวยงาม ปลูกต้นไม้ประดับ

๘. จุด Check in และ Land mark ควรสื่อถึงหรือเชื่อมโยงอัตลักษณ์ของชุมชน อย่างชัดเจน และอาจมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ในจุดนั้น เช่น กาแฟ หรือ สินค้าชุมชน

๙. กิจกรรมท่องเที่ยว ควรเน้นที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยว ได้สัมผัสและร่วมลงมือปฏิบัติได้ภายใต้เสน่ห์ที่ชุมชนมี

๑๐. จัดระบบ/ระเบียบการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม คำนึงถึงความปลอดภัย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อนักท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและชุมชน เช่น ลดการใช้ถุงพลาสติก

๑๑. ชุมชนควรให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยว เช่น ทางเดินที่เป็นไม้ควรระวังด้านอายุการใช้งาน หรือทางเดินขึ้นเขาหรือเดินป่า เป็นต้น และควรมีจุดปฐมพยาบาล

๑๒. มีการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวไปยังคนในชุมชนให้ทั่วถึง ทั้งทางตรงและทางอ้อม (สวัสดิการชุมชน) เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในชุมชน"

๒ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

๑. ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ให้น่าสนใจเพื่อสร้างความพอใจให้กับลูกค้า โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้บ่งบอกถึงภูมิปัญญาของชุมชนเป็นสำคัญ

๒. ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้มาตรฐานรับรอง/พร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน

๓. ควรมีการพัฒนาช่องทางการเข้าถึงสินค้าและการบริการให้มากขึ้น

๔. แก้ไขข้อจำกัดในการจำหน่ายสินค้า ซึ่งไม่สามารถให้บริการได้ทุกวัน

๕. มีการนำเสนอสินค้าผลิตภัณฑ์ให้น่าสนใจ ทำให้เกิดการซื้อ และกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน

๖. ควรมีจุดจำหน่ายสินค้าที่ชัดเจนสะดวกต่อนักท่องเที่ยว

๗. มีเมนูอาหารถิ่น หายาก นำเสนอลูกค้า นักท่องเที่ยว

๒ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ

๑. ชุมชนท่องเที่ยวฯ ควรเพิ่มนักเล่าเรื่องที่ดี ให้กระจายทุกกลุ่มอายุ รุ่นต่อรุ่น และมีจำนวนที่เพียงพอ

๒. นักเล่าเรื่องของชุมชน ควรรอบรู้และนำเสนอได้ชัดเจน น่าสนใจ

๓. กิจกรรมการท่องเที่ยวควรเกี่ยวกับวิถีชีวิต หรือเอกลักษณ์ของชุมชน

๔. กิจกรรมการท่องเที่ยวควรมีหลากหลายและครบวงจร (ชม/ชิม/ช้อป) และมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน
๕. ควรเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวแ่งกลาง/ใหญ่
๖. ควรเพิ่มจำนวนป้ายประชาสัมพันธ์
๗. ควรมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ
๘. ควรดูแลสถานที่ให้บริการ ปรับปรุง พัฒนาให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น จุดชมวิว ห้างน้ำ
๙. มีสื่อประชาสัมพันธ์ในทุกมิติ
๑๐. ชุมชนทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี ต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยความเต็มใจ

๓ ข้อสังเกตและข้อเสนอ ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมเป็นคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ สรุปประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

การดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เป็นโครงการที่ดีที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่ได้อย่างชัดเจน ชุมชนเป็นกลุ่มเป้าหมายตื่นตัว สมาชิกในชุมชนให้ความสนใจ และแสดงความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นชุมชนท่องเที่ยวฯ ทั้งนี้ สิ่งที่สามารถกระตุ้นชุมชนเกิดความความสนใจได้เป็นอย่างมาก เนื่องมาจากเป้าหมายของการดำเนินโครงการฯ ที่มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มจากการนำสิ่งที่ชุมชนมี ทั้งด้านทุนชุมชน เสน่ห์ชุมชน ภูมิปัญญาชุมชน และผลิตภัณฑ์ชุมชน มาพัฒนาศักยภาพและให้บริการนักท่องเที่ยว และในสถานการณ์จริงชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีศักยภาพและความพร้อมที่จะพัฒนาสู่การเป็นชุมชนท่องเที่ยว ทั้งด้านทุนมนุษย์ที่เป็นแกนนำชุมชนที่เข้มแข็ง ทุนทางกายภาพที่เป็นทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม ทุนทางธรรมชาติที่เป็นสภาพแวดล้อม ภูเขา แม่น้ำ ป่า สวยงาม ทุนทางสังคมที่เป็น ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม และทุนการเงินที่เป็นกองทุนชุมชนต่าง ๆ กอปรกับบุคลิกของคนไทยที่มีลักษณะยิ้มแย้มแจ่มใส โอบอ้อมอารี อหิยาศัยดี มีน้ำใจ (Service mind) ดังคำที่ว่า “ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ” เป็นทุนดั้งเดิม หากชุมชนได้รับการเติมเต็มวิถีคิดและการจัดการด้านการให้บริการและการท่องเที่ยวจากผู้เชี่ยวชาญ ชุมชนก็จะสามารถพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยวฯ ที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ไม่ยาก นอกจากนี้ กระบวนการดำเนินงานตามโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี นับเป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิดให้ชุมชนจากชุมชนในสังคมชนบทที่อยู่ในภาคการผลิตเป็นสังคมชนบทที่เข้าใจภาคงานบริการ

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตและข้อเสนอ ดังนี้

@ การคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย ควรมีการพิจารณาขนาดของชุมชนร่วมด้วย เนื่องจากมีผลต่อต้นทุนด้านทรัพยากรและศักยภาพชุมชนในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว เพราะหากเป็นชุมชนขนาดเล็กการค้นหาด้านทุนดังกล่าวอาจเป็นไปได้อย่างจำกัด

@ ควรมีการแบ่งประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เป็นกลุ่มหรือประเภท ตามลักษณะและความโดดเด่นของชุมชน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาต่อยอดและการสนับสนุนส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังจะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวหรือศึกษาเรียนรู้ในเรื่องที่เฉพาะเจาะจง

@ ควรคำนึงถึงความคาดหวังของชุมชนเป้าหมาย กล่าวคือ หลังจากดำเนินโครงการฯ แล้ว ชุมชนเป้าหมาย ทั้ง ๓,๒๓/๓ ชุมชน มีการพัฒนาด้านต่าง ๆ เพื่อให้มีศักยภาพพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว ทั้งด้านกระบวนการจัดการ สถานที่และผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ชุมชนที่รอการจำหน่ายและมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดแนวทางการสนับสนุนชุมชนท่องเที่ยว ดังกล่าว โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่ได้เป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัดและชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จำนวน ๓,๑๑๓ ชุมชน

@ การดำเนินโครงการท่องเที่ยวชุมชน ต้องเริ่มต้นจากความเข้มแข็งของชุมชน หากสมาชิกในชุมชนไม่มีความเข้าใจ ไม่มีส่วนร่วม ไม่มีความสามัคคี การดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชนจะไม่สามารถดำเนินการจนเกิดผลสำเร็จ และสิ่งที่แสดงความเข้มแข็งของชุมชนได้ชัดเจนประการหนึ่ง คือ ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

@ ชุมชนท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญต่อมาตรฐานการให้บริการและผลิตภัณฑ์ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการและลูกค้า อาจเริ่มจากการกำหนดเป็นมาตรฐานของชุมชนที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันโดยเทียบเคียงมาตรฐานทั่วไป

@ ชุมชนท่องเที่ยว ควรกำหนดเป้าหมายหรือ Theme ของชุมชนที่มาจากเสน่ห์ของชุมชนที่แท้จริง แสดงออกได้ชัดเจน สมาชิกในชุมชนควรรับรู้และถ่ายทอดเสน่ห์นั้นให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนได้ ไม่ใช่เพียงถ่ายทอดผ่านนักเล่าเรื่องเท่านั้น ซึ่งการแสดงออกสามารถทำได้ในหลายลักษณะ เช่น ภาษา การแต่งกาย การดูแลความสะอาดชุมชน

@ การจัดทำ Land mark ชุมชนท่องเที่ยว ไม่ควรซ้ำซ้อนหรือทับซ้อนกับทัศนียภาพหรือ Land mark หรือจุดบ่งชี้ความเป็นชุมชน ที่เกิดขึ้นหรือที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ

@ ควรสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชนแต่ละชุมชน เช่น แหนมส้มเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถหาซื้อรับประทานได้ทั่วไป แต่แหนมส้มของลำปางควรมีสุนทรหรือรสชาติที่แตกต่างจากแหนมส้มของเชียงใหม่ เพื่อสร้างการจดจำและการเดินทางไปท่องเที่ยวหรือการซื้อสินค้า/ผลิตภัณฑ์ซ้ำอีกครั้ง เป็นต้น

@ ชุมชนท่องเที่ยว ควรจัดระเบียบข้อมูลและป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม ไม่มาก ไม่น้อย สวยงาม เข้าใจง่าย และตรงไปตรงมา

@ ชุมชนท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น ลดการใช้ภาชนะพลาสติก ลดการใช้กล่องโฟม นอกจากนี้นักท่องเที่ยวจะได้รับความสุขจากการท่องเที่ยวแล้ว

ยังได้รับการติดตั้งวัฒนธรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็น Trend ระดับสากลที่กำลังดำเนินการทั่วโลกไปด้วยโดยไม่รู้ตัว

@ ควรมีการกำหนดและจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเมืองรองที่เชื่อมกับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เน้นความสะดวก สบายและครบครัน ให้บริการกับนักท่องเที่ยว โดยควรนำพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมาประกอบการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวสายธรรมชาติสำหรับผู้สูงอายุ หรือ การท่องเที่ยวแบบผจญภัยสำหรับวัยรุ่น เป็นต้น

4 การอภิปราย หัวข้อ “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี...การบูรณาการสู่ความยั่งยืน” มีสาระที่เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ให้สามารถดำเนินกิจการท่องเที่ยวชุมชนได้อย่างยั่งยืน จากภาคส่วนที่ร่วมการอภิปราย ได้แก่ ผู้แทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ผู้แทนสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) และผู้แทนกลุ่มสถาปนิกชุมชน สรุปได้ดังนี้

@ **การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)** แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

การดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี มีกระบวนการพัฒนาชุมชนและการท่องเที่ยวชุมชนอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกด้าน ส่งผลให้เกิดชุมชนท่องเที่ยวที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและพร้อมให้บริการกระจายทั่วประเทศ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวสามารถเสริมหนุนภารกิจการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เป็นอย่างดี นับเป็นเป้าหมายใหม่ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามภารกิจองค์กรและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และ ททท. ได้นำข้อมูลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เป็นเป้าหมายส่งเสริมการท่องเที่ยวของ ททท. ต่อไปด้วยแล้ว

@ **สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)** แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

การดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี สามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจฐานรากได้จริง และถ้าจะให้กิจการท่องเที่ยวชุมชนเกิดความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการทำงานในรูปคณะทำงาน บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง นำความรู้ความเชี่ยวชาญ ไปส่งเสริม สนับสนุนและต่อยอดให้ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

@ **สถาปนิกชุมชน** แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เป็นโครงการที่ทำให้ชุมชนค้นหาเสน่ห์หรือทุนที่ชุมชนมี เช่น บ้านเก่า ของเก่า หรือต้นไม้ มาสร้างสรรค์ให้เกิดมูลค่าเพิ่ม นับได้ว่าเป็นเรื่องที่ดี ชุมชนได้มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่มีในชุมชน เกิดความตระหนักและหวงแหนและเกิดเป็นแผนการอนุรักษ์ตามมา ซึ่งจะทำให้คุณค่าทุนชุมชนต่าง ๆ เหล่านี้ ยังคงได้รับการรักษาไว้สู่คนรุ่น และเพื่อให้การดำเนินกิจการท่องเที่ยวชุมชนประสบผลสำเร็จ ได้เสนอว่าการร่วมงานในลักษณะ

ความร่วมมือหรือเครือข่าย ที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหลากหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จะสามารถช่วยเสริมหนุนให้ชุมชนท่องเที่ยวฯ ดำเนินกิจการและมีการพัฒนาคุณภาพการบริการ และผลิตภัณฑ์ไปอย่างต่อเนื่อง และหากมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือจะยิ่งช่วยให้การรับรู้เกิดได้รวดเร็ว อันจะนำไปสู่การเลือกซื้อหรือใช้บริการการท่องเที่ยวชุมชนได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมย่อยที่ ๓ : ค่อยลดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด และนวัตวิถีต้นแบบ

กรมการพัฒนาชุมชนโดยสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน จัดสรรงบประมาณให้จังหวัดดำเนินกิจกรรมค่อยลดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัดและนวัตวิถีต้นแบบ ดังนี้

๑. ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด จำนวน ๑๑๐ ชุมชน ๆ ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๒. ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จำนวน ๕๐ ชุมชน ๆ ละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท

และให้จังหวัดแจ้งชุมชนเป้าหมายที่เป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัดและชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จัดทำแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี พร้อมจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวฯ ตามแผนดังกล่าว โดยการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวฯ นั้น ให้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ประกอบกับความต้องการของชุมชน เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดให้เป็นชุมชนที่มีความพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยวและส่งแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวฯ พร้อมโครงการฯ ให้จังหวัดพิจารณา

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับห้วงเวลาการดำเนินโครงการ กรมฯ ได้โอนจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดดำเนินกิจกรรมค่อยลดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัดและนวัตวิถีต้นแบบ หลังจากที่ได้ดำเนินการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัดและประกาศผลชุมชนท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็น “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด” จำนวน ๑๑๐ ชุมชน ๆ ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ และได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดเพิ่มเติมภายหลังหลังจากที่ส่วนกลางดำเนินการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบและประกาศผลชุมชนท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็น “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ” จำนวน ๕๐ ชุมชน ๆ ละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑

ไปที่งดดม ... ไปที่งดดุ่ม

“ชุมชนท่องเที่ยวที่งด OTOP นวัตวิถี”

ต้นแบบ

“ร่วมสุข ร่วมวิถี ร่วมสมัย”

บ้านทุ่งห้วยเพิ่ม หมู่ ๔ ตำบลศาลาค่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตชาวมุสลิมดำรงชีวิต พึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก อาชีพสำคัญ คือ การทำประมงชายฝั่งบนเกาะลันตา

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

กะปิกุ้งแท้ กะปิหวาน น้ำพริกทอด อาหารทะเลแปรรูป กระเป๋าผ้าเพนท์ลาย เสื้อเพนท์ลาย ผ้ามัดย้อม เสื้อสกรีน เรือแจวจำลอง

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แกงส้มอติบกุ้งสด แกงส้มปลากะพง ห่อหมก ต้มกะทิหยวกกล้วย ปลากระบอกแดดเดียว ไข่เจียวสมุนไพร ข้าวเหนียวสองดั่ง คู่กับน้ำตาลอ้อยหอมหวาน

กิจกรรมท่องเที่ยว :

ศึกษาศรรมชาติป่าโกงกาง พายเรือคายัคชมธรรมชาติ นั่งเรือชมพระอาทิตย์ขึ้น เป็นต้น

บ้านเหล่าใหญ่ หมู่ ๑,๗,๘ ตำบลเหล่าใหญ่ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตของ “ชนเผ่าผู้ไท” มีวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และวิถีชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผ้าโพกผมผู้ไท ผ้าพันคอ ผ้าสไบแพรวา ผ้าขาวม้า ผ้าห่มสีเข้ ผ้าพื้น เสื้อเย็บจักรปักมือ กระเป๋าย่ามผู้ไท ผ้าถุงมัดหมี่ ผ้าเก็บจก/ลายขีด

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

เมนูอาหารคาว กะสุบ ป่ามไข่ อ่อมหวาน ข้าวไก่บ้าน แจ่วผู้ไทและผักลวกหรือจะเป็นเมนูตามฤดูกาล เช่น แกงผักหวานใส่ไข่ผัดแดง ลาบปลาน้ำยั้ง ปั่นปลา เป็นต้น

เมนูของหวาน ข้าวใจ ข้าวปาด และขนมเสียนมิด

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- พิพิธภัณฑ์ซากปลาโบราณภูน้ำจั้น เป็นฟอสซิลปลาโบราณกลุ่มปลาเลปิโดเทส อายุ ๑๕๐ ล้านปี
- ภูน้ำจั้น เป็นป่าเบญจพรรณ เป็นแหล่งน้ำชาวดำบลเหล่าใหญ่
- ภูน้อย มีรอยพระพุทธรูป ถ้ำ ชมดอกข่อยदानหรือข่อยหินที่จะหาชมได้ในช่วงฤดูหนาว และเป็นสถานที่เก็บกระดูกของหลวงปู่เพชร ผู้ก่อตั้งวัดหอยไทรเหล่าใหญ่
- ลานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ครัวชุมชน
- ลานเรียนรู้การทอผ้าพื้นเมือง

บ้านห้วยผาย หมู่ ๒ ตำบลปอแดง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

“เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่เส้นทางสายไหม
พร้อมนำภูมิใจด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีวัฒนธรรมอีสาน หมู่บ้านผ้าไหมมัดหมี่ ดำเนินตามแนววิถีเศรษฐกิจพอเพียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม เช่น ผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ ผ้าไหมพื้นเรียบย้อมสีธรรมชาติ ผ้าไหม
แต้หมี่ ผ้าพันคอไหม ผ้าคลุมไหล่ไหม แปรรูปวัสดุจากเศษผ้า ไหมขัดตัว ปลาร้าทรงเครื่อง

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ต้มไก่บ้าน ดกแด่ทรงเครื่อง ปลาหนังแจ่ว ส้มตำ แกงหน่อไม้

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

> เรียนรู้การทอผ้าไหมมัดหมี่แบบดั้งเดิม การผลิตเส้นไหม การย้อมสีธรรมชาติ

กิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน

> ศาลาไหมไทย ตั้งอยู่บริเวณวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น

> ถนนสายไหม ตั้งอยู่อำเภอชนบท มีร้านผ้าไหมกว่า ๓๐ ร้าน มีผ้าไหมหลากหลายรูปแบบ

บ้านเขินเหนือ หมู่ ๒ ตำบลโนนคอม อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส : “ท่องเที่ยวชมธรรมชาติภูพาน”

วิถีวัฒนธรรมอีสาน “ไทภูพาน” ภาษาไทภูพาน หรือ “ภาษาลาวเทิง” แต่งกายด้วยเสื้อ
สีดอกหมาก ประเพณีตรุษไทภูพานหรือพิธีขอขมาผู้สูงอายุ และ “สะบ้า” เป็นการละเล่นพื้นถิ่น

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ชุดไทภูพาน เสื้ออก และผลิตภัณฑ์แปรรูปผลิตภัณฑ์จักสาน

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

คั่วเนื้อ/คั่วปลา ขนมจีน ข้าวเหนียว ข้าวตอก ข้าวปาด ข้าวเหนียวแดง ขนมฝักบัว

แหล่งท่องเที่ยวชุมชน :

ต้นเฉลียงทอง ต้นไม้แห่งตำนาน

กิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน :

> ใส่บาตรข้าวเหนียว คราวเดียว ๒ จังหวัด (ขอนแก่น - ชัยภูมิ)

> พบไเบเตย ร้อยพวงมาลัย

> ทอผ้าใต้ถุนบ้าน

> จักสานในบ้านของเรา

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง:

> น้ำพุตาดเต่า บ้านวังผาดำ ตำบลวังสวาป อำเภอภูพาน

> ถ้ำค้างคาวภูพาน ถ้ำภูตาหลอ น้ำตกตาดทิพย์ อำเภอภูพาน

บ้านเนิน หมู่ ๑ ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

“เลือกกินซื้อ เลือกซื้อภูมิปัญญา”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตชุมชนในชนบท ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ความเป็นอยู่เรียบง่ายตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ขนมมัดใต้ กะปิ ไข่เค็ม ปลาหมอคัดเค็มเดี่ยว กุ้งแห้ง กล้วยตาก เลื่อกก กระเป๋าทรง พวงกุญแจ เหลาะ

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ปลาโอด้มเค็ม น้ำพริกกะปิ แกงส้มบอนหวาน หอยพอก ยำลูกชายคนโต ขนมมัดใต้

แหล่งท่องเที่ยวชุมชน/เรียนรู้/กิจกรรม :

- ศูนย์การเรียนรู้ หมู่ ๑ ฟังเรื่องเล่าบางสระแก้ว ➢ ร่องน้ำกัจจาทร์ ชมวิว นาบัว สวนมะพร้าว
- ป่ามะนาว ร่องน้ำกัจจาทร์ ➢ ชมชิมมะพร้าวอ่อน ➢ ชมทอเลื่อกก ➢ กระเป๋าริไซเคิล ➢ ทำเหละ

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- ชายหาดแหลมสิงห์ ➢ คุกกี้ไก่ ➢ ดึกแดง ➢ โอเอซิส ➢ ซีเวิลด์ ➢ อุทยานแหลมสิงห์

บ้านทุ่งยายชี หมู่ ๓ ตำบลท่าตะเียบ อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา

“หนีร้อนนอนน้ำ ชมน้ำหัวใจ ท่องเที่ยวไทย สไตล์ทุ่งยายชี”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชุมชนเกษตรกรรมที่อยู่กับธรรมชาติได้อย่างลงตัว ยึดมั่นประเพณีวัฒนธรรมพื้นถิ่น

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ข้าวหลาม ข้าวอินทรีย์ ข้าวจี๋ หมูตอก ไข่เค็ม น้ำพริกเผาไข่เค็ม ผักปลอดสาร เนื้อแดดเดียว ปลาแดดเดียว ผลไม้แช่อิ่ม กล้วยฉาบ

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง : เมนูจากผักกูด เห็ดป่า เทา และผักพื้นถิ่น

แกงลูกกล้วย แกงเห็ดป่า ยำ/ผัด/ทอดผักกูด น้ำพริกผักจากหลุมพอเพียง ขนมหน่อไม้ ปลาแดดเดียวทอด น้ำใบเตย ยำสาหร่ายน้ำจืด (เทา)

แหล่งท่องเที่ยวชุมชน/เรียนรู้/กิจกรรม :

- ฝายมีชีวิต น้ำตกทุ่งยายชี สะพานเชื่อมรัก
- เรียนรู้หลุมพอเพียง และวิถีชุมชน ต่ำข้าว ผัดข้าวแบบโบราณ
- พายเรือคายัคสัมผัสบรรยากาศสองฝั่งคลองสีเขียว

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- บ้านอ่างเตย ศึกษาการเลี้ยงหม่อนไหมและสาธิตการทอผ้า
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาตามแนวพระราชดำริเข้านหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม ระยะทาง ๔๐ กม.
- ตลาดน้ำบางคล้า อำเภอบางคล้า
- ไหว้พระพุทธรูป อ่างทองเมือง ฯ

บ้านเขาใหญ่ หมู่ ๔ ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

แหล่งต้นน้ำของน้ำประแส มีทรัพยากรป่าไม้อุดมสมบูรณ์ มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติรอให้สัมผัส

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

กล้วยสอดไส้ "เปิดชะก้าด" คุกกี้ไส้สับปะรด น้ำสมุนไพร "ปัญญาภูมิ" สับปะรดกวน ไม้กวาดดอกหญ้า
อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แกงเลียงผักอินทรีย์ แกงหน่อไม้ (แกงเปรอะ) แกงซีเหล็ก น้ำพริกกระกำ หน่อข้าว น้ำพริกพระเจ้า
 ห้าพระองค์

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- น้ำตกเขาใหญ่อ่างกลาง-อ่างริน/กราบสระห้วงปู่ย่า(วิหาปู่เจ้าถ้ำ)/ป่าชุมชนเขาชะอางค์ไอน
 หลวงพ่อทันใจ (สำนักสงฆ์มณีรัตน)/อุทยานต้นไม้ใหญ่ "ต้นพระเจ้าห้าพระองค์"/ถ้ำเขาชะอางค์ไอน
 ถ้ำดอกบัว/ผาไทโร/สวนทุเรียนต้นแบบ "สวนธนเดช"/สวนทุเรียนอินทรีย์ "ทองวันชัย"
- งานบุญบวชป่าชุมชน

บ้านหนองระกำ หมู่ ๖ ตำบลเนินขาม อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

“เนินขามวิถี วิถีชุมชน มนต์เสน่ห์วัฒนธรรม
 ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น อาหารพื้นบ้าน สว่างงานประเพณี”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวลาวเวียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน...ที่น่าสนใจ :

ผ้าซิ่นตีนจก ลวดลายเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น โดยใช้สีหลัก ๕ สี ตามความเชื่อเรื่องชั้น ๕
 โดยผ้าจะมีพื้นสีแดงได้จากการนำครั่งมาทำเป็นสีย้อมและนำมาทอเป็นผ้าซิ่น ผ้าสไบ ผ้าพันคอ
 ผ้าคลุมไหล่ ผ้าขาวม้าซึ่งนำมาตัดเย็บเป็นเสื้อเย็บมือ (เสื้อจวบหม้อบ้านขาม) หมอนขิด หมอนขวาน
 และย่าม

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง : เมนูท้องถิ่น"บ้านหนองระกำ"

ข้าวสามสี แจ่วหม้อผักจิ้ม แกงไก่ใส่ใบก้านตง แกงเปรอะหน่อไม้ ห่อหมกปลาช่อนใบยอ
 ปลาแดดเดียวสมุนไพร และข้าวต้มมัดข้าวไรเบอร์รี่

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ศูนย์การเรียนรู้ผ้าทอเวียง กราบหลวงพ่อบุทธสิริโคตรเนินขาม

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง:

- เขาราวเทียนทอง
- วัดเนินขาม
- ปอแก้วสามประการ
- ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านมอเวียง

บ้านบึงสับสี่ หมู่ ๔ ตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตคนลำนํ้าพรม ผสมผสานกับวิถีชีวิตคนทำสวนส้มโอและเกษตรกรรม เอกลักษณะเฉพาะของวิถีคนพรม

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ส้มโอพันธุ์แดงภูคิง เรือแสล็ก เสื้อลายขีดดอกส้มโอ ผ้าขาวม้า ปลาร้าบอง น้ำพริกปลาป่น

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ไข่อ้อแฉ่ ไก้อ้อแฉ่ แกงดาว ส้มโอปั่น (พันธุ์แดงภูคิง) ขนมไทยบ้านบึงสามสิบ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

สะพานข้ามปี

กิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน :

- ร่องเรือชมวิถีลำนํ้าพรม ธรรมชาติริมฝั่งลำนํ้า และการร่วมอนุรักษ์ธรรมชาติและพันธ์ปลา
- แวะชมสวนส้มโอ

บ้านปากน้ำละแม หมู่ ๑ ตำบลละแม อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้าน ธรรมชาติชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ และ/อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

ไตปลาตัวกั้ง ปลาเสียดแดดเดียว ปลากระเบนหวาน ไตปลาบรรจุขวด น้ำพริกกุ้งเสียบ กะปิ น้ำปลาเค็มและปลาทูนํ้า ปลาหมึกตากแห้ง หอยเสียบคองนํ้าปลา

แหล่งท่องเที่ยวชุมชน/เรียนรู้ :

- วัดปากน้ำละแม
- “ตลาดใต้เคี่ยม” ตลาดที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน จุดศูนย์รวมเศรษฐกิจชุมชน
- ปะการังนํ้าตื้น หรือ “กรังแห่ง”
- หาดปากน้ำละแม

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักออร์แกนิกแบบครบวงจร
- ศูนย์เรียนรู้เรือใบโบราณ
- จุดชมวิวพระธาตุเขาน้อย
- ศูนย์การเรียนรู้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ถ้ำเขานาง
- บ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลู
- น้ำตกจำปูน

บ้านเมืองรวง หมู่ ๕ ตำบลแม่กรณี อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

“เมืองรวงบ้านน้ำอยู่ พระสิงห์ล้ำค่าคู่เมือง สืบเสืงกลองบูชาใหญ่ รักษาไว้ซึ่งความสามัคคี”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส : “เมืองรวง...ความสุขที่ไร้หา”

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ (การฟ้อนเล็บ/การตีกลองสะบัดชัย) เป็นชุมชนเกษตรกรรม ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

แหนม แคนหมู น้ำพริกตาแดง ผักปลอดภัย กาแฟมิโน ดอกไม้ประดิษฐ์ ไม้กวาดดอกหญ้า ดินพร้อมปลูก ผลิตภัณฑ์จักสาน

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- พุทธสถานถ้ำพระพุทธรูปมิ่งโมลี และจุดชมวิว
- ฐานเรียนรู้ดิน การเพาะขยายพันธุ์กบ การปลูกผัก การเลี้ยงไก่ไข่ การบริหารจัดการขยะ จักสาน แปรรูปอาหาร และการประดิษฐ์

กิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน :

- วัดร่องขุน ➢ ไร่บุญรอด
- ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม บ้านแม่สาด ตำบลแม่กรณี และบ้านหนองหม้อ ตำบลป่าอ้อดอนชัย

บ้านป่าตาล หมู่ ๔ ตำบลบวักแก้ว อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตวัฒนธรรมชาวไทยยอง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ยาดมสมุนไพร เสื้อผ้าพื้นเมืองสำเร็จรูป หมวกกะโล่ ผ้าขึ้นฝืนลายยอง ผ้าฝ้ายทอมือ กระดาษสา โคมแขวน กล่องข้าวจากใบตาล ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ตำตอกแค หมี่สะเน็ด แกงผักหละ (แกงผักชะอม) ขนมกน ขนมปิ้ง

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- ไร่บ้านวิหารยอง อายุกว่า ๓๐๐ ปี
- วัดป่าตาล
- พิพิธภัณฑ์จาวยอง/พิพิธภัณฑ์ปั๊บสาโบราณ
- ข้าวแตะ
- ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงวัดป่าตาลศูนย์เรียนรู้การทอผ้าวัดป่าตาลศูนย์เรียนรู้ชมรมสมุนไพรวัดป่าตาล

บ้านเขาหลัก หมู่ ๗ ตำบลน้ำพุค อำเภอเมืองศรีวิชัย จังหวัดศรีวิชัย

“ยอดคนตีศรีตรัง เมืองแห่งความสุข”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

เป็นหมู่บ้านในวงล้อมของหุบเขาโดดเด่นด้านความสมบูรณ์ของธรรมชาติ ป่าไม้ น้ำตก และลำคลอง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผ้ามัดย้อม ขนมห่มขัด ขนมหอมมัด ขนมหัก กกล้วยหินฉาบ น้ำสมุนไพร น้ำพริกกะปิ และของที่ระลึกจากแหล่งท่องเที่ยว เช่น พวงกุญแจ เสื้อยืดสกรีน หมวกสกรีน

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง : เมนูท้องถิ่นแบบภาคใต้

แกงไก่ดำกับหยวกกล้วยเถื่อน ยำผักกูด ผัดผักเหมียงใส่ไข่ แกงเผ็ดผักกูดกับปลาช่อนน้ำพริกกะปิกับชุมชนหน่อไม้ไผ่โปะ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (การเลี้ยงแพะ ไก่ดำ กลุ่มทำขนมบ้านเขาหลัก)
- การล่องแก่ง การเดินสำรวจป่า และไหว้พระวัดภูเขาทอง

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- เขียวชมผ้าทอบ้านนาหมื่นศรี
- ศูนย์ศิลปะวิถี บ้านคลองคู้ย

บ้านตลาดกรอกชอย หมู่ ๖ ตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

“อาหารถิ่นรสดี ประเพณีแข่งเรือพาย

กระทงสายสืบสาน เพลินสะพานไม้ไผ่ แหล่งเรือนไม้ค้ำ ตระการตา “กาดต้าตง”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชุมชนกึ่งชนบทกึ่งเมืองที่ใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “แบบพออยู่พอกิน” และยังคงปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบดั้งเดิมอย่างสมบูรณ์ ดันกำเนิดกระทงสาย

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

กะทงกะลา ถุงผ้าต้าตง โคมลอย โคมล้านนา ผลไม้แปรรูป

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ปลาเห็บทอด ยำข้าวแคบ แกงมะแซะ คั่วกระแจ้วพร้อมเครื่องเคียง คั่วเส้นร้อนโบราณ แกงหยวก (สวาน้อยตานี) น้ำพริกหนุ่ม คั่วขนมเส้นแห้งต้มไก่ฟักเขียว สาकुกะทิ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

➢ วัดบรมธาตุหลวงพ่อดำใจ เจดีย์ยุทธหัตถี วังปลา กาดต้าตง บ้านเรือนไม้เก่า สะพานไม้ไผ่ แม่น้ำสองสี

➢ กิจกรรมใส่บาตรตอนเช้า ปั่นจักรยานชมวิว ชมศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรม ชมพระอาทิตย์ตกที่สะพานไม้ไผ่ นั่งเรือชมบรรยากาศแม่น้ำปิง นั่งรถคอกหมูชมแหล่งท่องเที่ยวอำเภอบ้านตาก

บ้านทุ่งกระโปรง หมู่ ๑๒ ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

“วิถีที่ใช่ สุขใจ ธรรมชาติ”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส : "Slow Life by ทุ่งกระโปรง"

สัมผัสกับวิถีเกษตรและธรรมชาติที่อยู่รอบตัว

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผักกูดและผักสดปลอดภัย ผลไม้ท้องถิ่นปลอดภัย ผลไม้แปรรูป

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ผัดผักกูด ต้มยำไก่บ้าน แกงหน่อไม้ แกงขี้เหล็ก ปลาแดดเดียว น้ำพริกปลาทุคู้ผักสด ผลไม้

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้กิจกรรม : Village Explorer “เข้าทุ่ง ลงบุง เที่ยวท่า”

เรียนรู้วิถีเศรษฐกิจพอเพียง สวนหนึ่งไร่พอ แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ การแปรรูปผัก/ทำผลไม้สวนผลไม้ปลอดภัย ตลาดสินค้าชุมชน

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

วัดพรหมณี เขื่อนขุนด่านปราการชล น้ำตกสาลิกา นางรอง วังตะไคร้ สะพานทุ่งนาคุ่ม ชุมป่าไฟ วัดจุฬารามาราม

บ้านศาลาคิน หมู่ ๓ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอนครปฐม จังหวัดนครปฐม

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

ชมความงามของสายน้ำแห่งประวัติศาสตร์สมัยรัชการที่ ๔ สัมผัสทัศนียภาพริมฝั่งคลองตามวิถีชีวิตดั้งเดิม ตามรอยประเพณีการตักบาตรท้องน้ำ ติดตามตำนานการทำนาบัว ลิ้มรสผลไม้สดจากสวน เรียนรู้ภูมิปัญญาการถนอมอาหารแบบโบราณ การดำเนินวิถีชีวิตศาสตร์พระราชชา

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ข้าวตัง ผลิตภัณฑ์จากฟักข้าว “หมีกรอบฟักข้าว” ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกล้วย “กล้วยตาก” ผลิตภัณฑ์จากบัว “ชาเกสรบัว” ผลิตภัณฑ์จากสปาสมุนไพร “ลูกประคบ” ไข่เค็มสมุนไพร ขนมจีนแป้งหมัก มะพร้าวแก้ว

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

ข้าวห่อใบบัว ต้มหมูหงส์ ขนมจีน แกงส้ม แกงขี้เหล็ก น้ำพริกปลาทอด ขนมไทยโบราณ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้กิจกรรม : Village Explorer

> นั่งเรือชมทัศนียภาพสายน้ำและวิถีคนริมคลองมหาสวัสดิ์ /ชมการทำขนมจีนแบบโบราณ
> เรียนรู้การแปรรูปฟักข้าว ณ บ้านฟักข้าว /การทำนาบัว การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากบัว ณ ทุ่งนาบัว
/วิถีเศรษฐกิจพอเพียง ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงฯ /โรงเรียนชาวนา

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง : หลากหลายเส้นทาง เช่น

> ซุปเปอร์มาร์เก็ตกล้วยไม้ แอร์ออร์คิดส์/ตลาดน้ำวัดลำพญา/ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง

(อ. พุทธมณฑล - อ. บางเลน)

> ตลาดน้ำวัดดอนหวาย วัดไร่ขิง เกาะลัดอีแต่น (อ. พุทธมณฑล - อ. สามพราน)

บ้านโพน หมู่ ๘ ตำบลโนนตาล อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

“พระพุทธศาสนาเป็นหลัก งานหัตถ์เรือไฟบัก ขอบกข้างฮัดใหญ่ ใส่ใจอาชีพโบราณ สืบสานวัฒนธรรมไทยแท้”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตชนเผ่าไทญ้อ มีการแต่งกายภาษาความเชื่อและศิลปะพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผ้าขาวม้าทอมือ กระเป๋าแปรรูปจากผ้าขาวม้า ผ้าฝ้าย ผ้า/เสื่อย้อมสีจากไม้มุงคูล เสื่อกกและผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

หมกจ้อ แกงไก่บ้าน แกงหน่อไม้ อั่วปลาตุก ข้าวหั่วหงอก ปลาไร่ฟู ปลาไร่ทรงเครื่อง

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ : เรียนรู้วิถีไทญ้อ

> ศาลาการเปรียญที่สร้างจากไม้ทั้งหลัง พระบางไม้ ต้นลำมุด อายุกว่า ๑๐๐ ปี

> บ้านจำลองไทญ้อ ลานวัฒนธรรม ฮางฮัดใหญ่ เรือไฟบัก

> ลานเรียนรู้การทอผ้า การย้อมผ้าจากไม้มุงคูล การทอเสื่อกก การทำขนมไทย และฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง:

> วิถีคนบั้งครก ๑๐๐ ปี บ้านกลาง หมู่ ๑ ตำบลโนนตาล

> พระธาตุท่าอุเทน บ้านท่าอุเทน หมู่ ๕

บ้านไทยสามัคคี หมู่ ๑ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

วังน้ำเขียวเมืองหนาว ภูเขามากมาย น้ำตกหลากหลาย ผลไม้หน้าพันธ์

แดนสวรรค์เมืองโพหมอกที่บอกว่า “สวิสเซอร์แลนด์แดนอีสาน”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

ที่ตั้งเป็นภูเขาและเนินสูงเหมือนลูกฟูกสลับทั่วทั้งพื้นที่ ติดกับอุทยานแห่งชาติทับลาน มีแม่น้ำสายเล็ก ๆ ไหลผ่าน ต้นกำเนิดลำน้ำมูลและลำน้ำบางปะกง สภาพของป่าอุดมสมบูรณ์ อากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ไข่เค็มสมุนไพรพอกใบเตย ข้าวเกรียบเห็ดหอม แหนมเห็ด ๓ อย่าง ผักปลอดสาร ขนมนางเล็ด

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ปลาทับทิมทอดสมุนไพร ยำหัวปลี น้ำพริกเห็ด ทอดมันหัวปลี แกงนางหวาน แกงส้มไข่ปลาตุ่น หอยนาต้ม ก๋วยบวชชี

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

> วัดบ้านไทยสามัคคี > รักจังฟาร์ม แหล่งเรียนรู้เชิงเกษตร มีสวนเมล่อนและโรงเรือนเรียนรู้การปลูกเมล่อน > สวนผัก “คนเฮ็ดเวียก” สวนผักสลัดอินทรีย์ > ศูนย์เรียนรู้การเพาะเห็ดบ้านไทยสามัคคี และโรงคั่วกาแฟวังน้ำเขียว

บ้านมะขาม หมู่ ๑ ตำบลน้ำตก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“เราหลักยึดเด่นเป็นสง่า มีกวางป่าอาศัยแหล่งต้นน้ำ ผลไม้ร้อยปีมีมานาน เรื่องเล่าขานตำนานบ้านน้ำตก”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชุมชน วัฒนธรรมของชาวปักษ์ใต้ ผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์ และธรรมชาติทางทะเลที่งดงาม

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ข้าวไร่หอมมะลิ ทูเรียนกวน น้ำผึ้งป่า หน่อไม้ดอง ผลิตภัณฑ์จักสาน ปลาตุ๋นแปรรูป เครื่องแกง

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

สำหรับ ๑ แกงส้มบอนยาราช แกงคั่วไก่บ้าน ยำผักกูด ต้มกะทิยอดชก น้ำพริกลูกมะอึ๊ก ข้าวเหนียว
กลอย ลอดช่องกะทิ

สำหรับ ๒ แกงส้มหัวมอก/ทุเรียน แกงยาสมุนไพรดินห่มุ แกงเลียงผักหวานป่า น้ำพริกใบตำมัง
มะเขือเผาทรงเครื่อง ลูกซุบ บวดกลอย

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- > น้ำตกธาราวารินทร์ น้ำตกธารทิพย์ ถ้ำวังพระยาพิชัยสงคราม (ถ้ำน้ำลอด) วัดถ้ำพระพุทธ
- > กิจกรรมล่องเรือลอดถ้ำ ล่องคลอง สองจังหวัด

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- > ชุมชนท่องเที่ยวบ้านถ้ำตลอด หมู่ ๔ ตำบลน้ำตก
- > ชุมชนบ้านลานช้าง หมู่ ๘ ตำบลกะปาง

บ้านหนองบัว หมู่ ๕ ตำบลป่าคา อำเภอท่าวัง ภาวจังหวัดน่าน

“ประเพณีกำเมือง เจ้าหลวงเมืองลำ ภาษามือลือ เลื่องลือจิตรกรรมฝาผนัง ไต้งตั้งโกยี่ ของดีผ้าทอ”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของชนชาวเผ่าไทลื้อ

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผลิตภัณฑ์จากสาหร่ายไก่อ ยำหัวฮ้อย แกงบอน ไชโอม แกงแคไก่พื้นบ้าน

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทลื้อ ผลิตภัณฑ์จากสาหร่ายไก่อ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- > วิหารวัดหนองบัว ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดหนองบัว > ศูนย์เรียนรู้เฮือนไทลื้อ
- > ลานเรียนรู้การทำสาหร่ายไก่อ การทำไม้กวาด

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

> แหล่งอนุรักษ์ปลา บ้านดอนแก้ว หมู่ ๖ เหมือนมหัศจรรย์และกลุ่มตีเหล็ก บ้านฝายมูล หมู่ ๑
ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา

- > เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านต้นฮ้างและบ้านสบย่าง หมู่ ๒ และ หมู่ ๓
- > เรียนรู้วิถีไทลื้อ บ้านดอนมูล ตำบลศรีภูมิ

บ้านตาลอง หมู่ ๗ ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

“ตาลองฉินทรีย์ มากมีผ้าไหมสวย ถิ่นรวชวัฒนธรรม เลิศล้ำภูมิปัญญา หัตถศิลป์ล้ำค่า ศรัทธาวิถีพอเพียง”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต วัฒนธรรมอีสานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ประเพณีโบราณคบนหลังช้างและประเพณีแห่นางแมว การแต่งกาย (ผ้าซิ่นทางกระบอกดินแดง) ภาษา (เขมร/กวย/ส่วย/อีสาน) และศิลปะการแสดงพื้นเมือง (เรือมอ้งเร/เรือมตรัด)

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติและผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผ้าพันคอ กระเป๋าตุงคัมผ้าไหม ผ้าเปลือกไหมย้อมสีธรรมชาติ ข้าวอินทรีย์ ไข่เค็ม น้ำพริกสมุนไพรโก๋มะม่วง

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ขนมจีนน้ำยากุ้งบ้าน แกงไก่บ้านใส่กล้วย ปลาเผา น้ำพริกโก๋สมุนไพร ขนมเทียนโบราณ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

➢ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษด้านการทอผ้า จักสาน ศิลปะการแสดงเรือมตรัด เรือมอ้งเร

➢ ฐานเรียนรู้การทอผ้าไหม การเย็บกระเป๋า การเลี้ยงกบปลา/เลี้ยงไหม/เลี้ยงแพะ การทอเสื้อ การทำข้าวซ้อมมือ การทำปุ๋ยอีมและฐานเรียนรู้ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- หลวงพ่อใหญ่ดงแสนตอ วัดโนนสูงทุ่งสว่าง
- ชมของดีที่บ้านหนองเกาะ (เปลือก ๕ ดาว) ล่องเรือหาปลาที่บ้านท่าเรือ เยี่ยมชมหมู่บ้านช้าง

บ้านรวมไทย หมู่ ๗ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชุมชนที่ผสมผสานดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติที่งดงามและอุดมสมบูรณ์ได้อย่างลงตัว

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

- ผลิตภัณฑ์จากสับปะรด น้ำสับปะรด สบู่สับปะรด กระดาษจากใยสับปะรด น้ำยาล้างจาน
- ผลิตภัณฑ์ไม้กั้นกระถางทรงรี
- นวัตกรรมเพื่อสุขภาพ เต้าชีวมวล เต้าบั้งย่างไร้ควัน

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

ต้นชีโครงหม้ออ่อนสับปะรด แกงส้มสับปะรด ปลานิลทอดขมิ้น น้ำพริกสับปะรด แกงบวดขนุน

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- ท่องเที่ยว ทุ่งหญ้า ๑,๕๐๐ ไร่ /อุทยานแห่งกุยบุรี /อ่างเก็บน้ำยางชุม
- กิจกรรม ปั่นจักรยานลอดอุโมงค์ต้นไม้
- หีบหมอกหยอกตะวัน - นั่งฟอน นอนเต็นท์
- ฐานเรียนรู้กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง (๑ ไร่ได้ ๑ ล้าน) และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

บ้านปาละ หมู่ ๑ ตำบลบาราโหม อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

**“ดินแดนประวัติศาสตร์ ปัตตานีดารุสสลาม โบราณสถาน พญานิทิตรา สุสาน 3 ราชนี
หัตถกรรมแกะสลักไม้เพื่ออ่อนนกระต่ายชุกตะพรวัวด้วยลวดลายมลายู”**

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

โบราณสถานเก่าแก่ราว ๕๐๐ ปี ยุคสมัยที่ปัตตานีเป็นเมืองท่าที่รุ่งเรือง ร่องรอยอารยธรรมนคร
ปัตตานีดารุสสลาม

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ว่าววงเดือน หรือ ว่าบลันหรือว่าบลูแล (WA BULAN) แกะสลักไม้เพื่ออ่อนนและกระเป่า ๓ ราชนี

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

อาหารพื้นถิ่น นาลิตาแซ นาลิบูตาระ นาลิกาบู บูดูมิต นาลิสือเมาะ ซาบูซือเปะ
ขนมโบราณ ขนมลอดคอ ขนมซีแน ขนมเวาะดิง ขนมลาดู ขนมมอบอยอ ขนมอาเก๊ะ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- ย้อนรอยอาณาจักรปัตตานี สุสาน ๓ ราชนี
- ล่องเรือชมวิถีชาวประมง วิถีชีวิตคนริมอ่าวปัตตานี ชมสถาปัตยกรรมบ้านเรือนโบราณของคน
ปาละ ชมสุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวกลางทะเล (ต.ตงตันหยงลูโล๊ะ) ชมป่าโกงกางที่บางปู (อ.ยะหริ่ง)

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ต.ตงตันหยงลูโล๊ะ อ.เมืองฯ
- ป่าโกงกาง อ.ยะหริ่ง

บ้านท้ายวัด หมู่ ๕ ตำบลเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

“ชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ริมน้ำเจ้าพระยา”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

หมู่บ้านแห่งวัฒนธรรม หมู่บ้านแห่งการเรียนรู้ ด้านสมุนไพรอายุวัฒนะ และ Home stay

ผลิตภัณฑ์ชุมชน...ที่น่าสนใจ :

สมุนไพรอายุวัฒนะ ที่มีชื่อเสียงโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ประจำของชุมชน

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แกงไตปลากุ้งแม่น้ำ น้ำพริกปลาชุก ยำหัวปลี ต้มกะทิผักบุ้ง แกงบวชผักทอง และขนมโบราณ
(สามเกลอ)

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- ไหว้หลวงพ่อดำวัดพญาพิทักษ์ วัดนิเวศธรรมประวัติ พระราชวังบางปะอิน
- กิจกรรมกายภาพบำบัดเพื่อสุขภาพ กิจกรรมปั่นจักรยานเที่ยวไร่นาสวนผสม ๒,๐๐๐ ไร่
ในศูนย์ศิลปาชีพเกาะเกิด

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- ชมตลาดแก้งไค้
- เที่ยวศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
- ไหว้พระวัดพนัญเชิง
- หมู่บ้านญี่ปุ่น
- หมู่บ้านโปรตุเกส
- หมู่บ้านฮอลันดา

บ้านปางใหม่ หมู่ ๘ ตำบลทุ่งกล้วย อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

“เจ้าหลวงคำแดงคุ้มบ้าน พระประธานงามเด่น
ร่วมเขียนลานโพธิ์เต็บโตด้วยภูมิปัญญา รักษาประเพณี มุ่งวิถีเกษตรปลอดภัย”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชนของชาวไทยวนที่มีเอกลักษณ์ ใช้ภาษาถิ่นภาคเหนือเก่า ๆ ของจังหวัดพะเยา ประเพณีและความเชื่อที่ปฏิบัติต่อเนื่อง เช่น ประเพณียี่เป็ง การพ่อนกลองยาว

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผลิตภัณฑ์แปรรูปเห็ดแครง เห็ดหอม เห็ด น้ำพริกเห็ดสองนาง น้ำพริกเห็ดหมูกรอบ ชามะเดื่อขนมยี่มเสน่ห์ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวกล้อง ตู๊กตาไหมพรม ผ้าย้อมสีธรรมชาติ

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ยำหัวอี่หยอ แกงแคไก่ ยำไก่ แกงผักเชียงดาใส่ปลาแห้ง แอ็บปลา ผัดผักเชียงดาใส่ไข่

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

➢ นั่งรถซาเล้งชมหมู่บ้าน ➢ ไร่พระวัดปางใหม่

➢ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สวนหอมผญา ฟาร์มเห็ดสุขใจ การทำเครื่องสีข้าวกล้องมือหมุน การทำขนมพื้นบ้าน การตีมีดและผลิตภัณฑ์จากเหล็กกล้า

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

พระธาตุภูซาง น้ำตกภูซาง พระธาตุขุนบง อ่างเก็บน้ำห้วยบง ชายแดนไทย - ลาว บ้านม้ง

บ้านสามช่องเหนือ หมู่ ๙ ตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตชาวประมง วัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวมุสลิม ภาษา การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ ประเพณีเก่าแก่ที่ยังคงสืบทอด “ประเพณี บอลา บอล่า การขับเพลงดีเกีย ระบายผ้ามัดย้อม ลีเกฮูลู และการเล่นหมากจับปุก” มีทุนทางธรรมชาติสมบูรณ์และงดงามทั้งแหล่งน้ำ ป่า และภูเขา

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

กุ้งเสียบ กะปิ เสื่อ/ผ้าพันคอมัดย้อม แชมพูและสบู่จากสาหร่าย เรือหัวโทง

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แกงหอยก้นกับยอดเป้ง ปูดำผัดผงกะหรี่ หอยแครงลวกจิ้ม กุ้งผัดซอสมะขาม หอยนางรมสด ยำสาหร่าย น้ำพริกควัหอยหลักควาย

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

➢ ถ้ำพญานาค ถ้ำแก้ว ถ้ำเสากระโดง (เกาะทะเลใน)

➢ พายเรือแคนูเรียนรู้วิถีชีวิตในป่าโกงกางและปลูกป่าโกงกาง เรียนรู้วิถีชาวประมงขนาดเล็ก ธนาคารหอยแครงและการอนุรักษ์หอยแครง และเรียนรู้การทำผ้ามัดย้อม

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

ถ้ำลอด เขาพิงกัน เขาเขียน เกาะพนัก เกาะฮ้อง ถ้ำเพชรประกาย หุบเขาแห่งรัก

บ้านโพธิ์ประทับช้าง หมู่ ๓ ตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

“ส้มโอท่าช่อข่อยพื้นบ้าน ตำนาหวัดเกาลำค่า มาตุภูมิพระเจ้าเสือ”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

ดินแดนประวัติศาสตร์ งานสมโภชน์หลวงพ้อโต

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ส้มโอท่าช่อข่อย ซึ่งเป็นพันธุ์พื้นเมืองผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป (กล้วย ส้มโอ กระท้อน)

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง : เมนูท้องถิ่น

ยำกุ้งส้มกระทอง แกงบอน (แกงนางหวาน) ขนมไทยอะไรเอ่ย น้ำพริกผักกิมมูว แกงเปอะเลอะเทอะ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- วัดโพธิ์ประทับช้าง
- ศาลพระเจ้าเสือ
- ประเพณีการแข่งขันเรือยาว
- ศิลปะพื้นบ้าน (การแสดงฉ่อย และการรำวง)

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- กลุ่ม OTOP หุ่นปั้นจากขี้เลื่อยและการจักสานผักตบชวา
- วัดท่าตำหนัก
- แกะศูนย์ส้มโอส่งออก
- กลุ่มขนมไทยคุณธรรมบ้านาวังกระโดน
- กลุ่มอนุรักษ์ควายไทย

บ้านบึง หมู่ ๕ ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชนบทไทย

ผลิตภัณฑ์ชุมชน...ที่น่าสนใจ :

หมวก เครื่องจักสาน (ตะกร้า/บายศรี/ไม้กวาด) มังกรล้อย่าง ผลิตภัณฑ์ทำจากถั่ว (ที่นอน หมอน)

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แกงหยวก แกงขี้เหล็ก แกงเลียงนพเกล้า น้ำพริก ไข่เค็มผัดหมี ขนมครก และพระรามเดินดง

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- เขียมชมบ้าน ๑๐๐ ปี
- สวนน้ำพรหมพิรามรีสอร์ท
- การแสดงดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีมั่งคละ

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- เขื่อนแควน้อย

บ้านเข็กน้อย หมู่ ๔ ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

เสน่ห์ชุมชน...ชวนให้สัมผัส:

วิถีชีวิตแบบชาติพันธุ์ ที่ผสมผสานกับความเป็นอยู่แบบธรรมชาติ มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน ทั้งวิถีชีวิต เลือผ้า ภาษาพูด

ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ ...ที่น่าสนใจ:

ผลิตภัณฑ์ผ้าเขียนเทียน ที่ใช้ภูมิปัญญาและมีมือในจรดลายเทียนลงบนผ้า ผ่านการย้อมคราม เพื่อสร้างลวดลายกว่า ๗ ครั้ง เพื่อให้ได้ผ้าเขียนเทียนที่มีคุณภาพและผ้าปักลายโบราณ ที่สืบทอดกันมานานกว่าร้อยปี มีชื่อเรียกว่า “กราฟฟิคมัง”

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง:

ต้มไก่ดำสมุนไพร...สุดยอดอาหารขึ้นชื่อ ชูกำลังอย่างดี

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

สัมผัสธรรมชาติทั้งภูเขา และน้ำตก เช่น ผาตัด ดอยตัวเพ็ง น้ำตกสันติสุข และน้ำตกแก่งสาวน้อย

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

วัดผาซ่อนแก้ว ทุ่งกังหันลมเขาค้อ และร้านอาหารที่โด่งดังมากมาย เช่น Pino Latte ,โรงเตี๊ยมสุดขอบฟ้า “ตักมือ”

บ้านควน้อย หมู่ ๔ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม

“ท่องเที่ยววัฒนธรรมตามวิถี มีดีส่วนขนาดใหญ่

ก้าวไกลเศรษฐกิจพอเพียง สืบเสาะอุโมงค์ไผ่งาม สือนามโหนดงน้อย นาคู”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีวัฒนธรรมชาวโหนดงน้อยการแต่งกายโหนดงน้อย สีนํ้าตาล (สีของผลยางนาแก่) ผู้ชายนุ่งโสร่ง มีผ้าขาวม้าหรือสไบชนิดคาดเอว ผู้หญิงนุ่งซิ่น มีสไบชนิดคล้องคอ

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผ้าสไบชนิด กระเป๋าผ้าขาวม้า แปรรูปเสื้ออก ตุ๊กตาไก่ไม้มะขาม เห็ดนางฟ้าและแปรรูปเห็ด ข้าวอินทรีย์

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ต้มไก่ตาปู หลามกบ แกงหน่อไม้ ปลาทอด

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- > สวนเศรษฐกิจพอเพียงสมเด็จพระเทพฯ/ดอนปู่ตา/อุโมงค์ต้นยางนา,ต้นไผ่/ศูนย์เรียนรู้
- > ปลูกยางนา/พิธีบวชป่า/ถ้ำรูปคู่กุงยางใหญ่/ถ้ำรูปซิงช้าคู่รัก/บึงข้าวปั้นโบราณ
- > เดินชมเส้นทางธรรมชาติ/อุโมงค์ยางนา/อุโมงค์ไผ่

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง : อำเภอนาคู

> พระบรมธาตุนาคูน > กุสันตรัตน์ > ศาลนางสาว > กุ้่น้อย > ป่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ > พิพิธภัณฑน์นครจำปาศรี > ลิมฮูปแต้ม

บ้านละอูบ หมู่ ๖ ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

“ภูเขาเขียวป่ากว้าง สูงตระหง่านเหนือฟ้าพระองค์ใหญ่
ตั้งอุบเงิน งานหัตถกรรมเสื้อสีโกส นาชั้นบันได กาแฟ ภาษาละเวือะ”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตชนเผ่าละว้าที่ยังคงรักษาประเพณี จารีต ทั้งภาษาพูด การแต่งกาย ประเพณีสร้างบ้าน การแต่งงาน งานศพ การเลี้ยงผี (ตะตุ) เป็นหมู่บ้านละว้าที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ สภาพแวดล้อมชุมชนงดงาม อากาศเย็นตลอดทั้งปี

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

เครื่องเงินที่มีชื่อเสียง ผ้าทอลายโบราณ พืชเมืองหนาว กาแฟ สมุนไพรลูกประคบ มีดและไม้สลักอาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

น้ำพริกสะเปือกไก่ หมู กาแฟสดอาราบิก้า

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- ลานพระองค์ใหญ่ท้ายหมู่บ้าน ➢ นาชั้นบันไดและสวนกาแฟ ➢ ลานเรียนรู้การทอผ้า การตีมีด

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- บ้านดง ห่างไป ๕ กม. ศึกษาโครงการหลวงแม่ลาน้อย
- บ้านห้วยอ้อม ห่างไป ๕ กม. ดันตำรับการทำไร่กาแฟ มีผ้าทอชนแกะ

บ้านหนองแพน หมู่ ๗ ตำบลหนองแพน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ

“สายเด่นพระธาตุเจดีย์ ประเพณีพระใหญ่เดือนสาม
งดงามภูเขาแนวป่า มากค่าด้วยน้ำใจ เรียนรู้โกล่มโคขุน ชุมชนคนหมู่ ๗”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชนชาวอีสาน ประเพณีบุญข้าวเจ้าเดือนสาม มรดกทางธรรมชาติที่งดงามภูเขา แนวป่า ไม้เบญจพรรณที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์ ความเป็นอยู่เรียบง่ายและพอเพียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง หมวกคาวบอย เสื้ออก ขนมโดนัทและเค้กกล้วยหอม

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

หลากหลายเมนูจากเนื้อโคขุน แกงเห็ดเพื่อสุขภาพ แจ่วบองคู่กับเมนูผักปลอดสาร

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- วัดป่าพุทธิคุณ ไหว้พระใหญ่ สักการะพระธาตุเขี้ยวแก้วจำลอง
- ลานเรียนรู้การเลี้ยงโคขุนครบวงจร การทอผ้าที่กระตุก การจักสาน การทำขนม (โดนัทและเค้กกล้วยหอม) การทำแจ่วบอง และการทำเกษตรผสมผสาน

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

ทัศนียภาพของมรดกทางธรรมชาติ เชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยว ระหว่างบ้านหนองแพน หมู่ ๑ และ หมู่ ๗ ภูทางเกวียน ภูน้อย ผาอีต่างและอ่างกนก

บ้านบ่อน้ำร้อน หมู่ ๒ ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

“แช่บ่อน้ำร้อน นอนดูหมอก ดอกไม้งาม ตามรอยอุโมงค์ปิยะมิตร
มนต์เสน่ห์บ้านบ่อน้ำร้อน...แล้วคุณจะหลงรัก”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ (ชาติพันธุ์ไทย จีน มลายู และชนเผ่า
ลาหู่) เป็นชุมชนมีศักยภาพและความโดดเด่นด้านการบริหารจัดการชุมชน

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ (ชะลอมลวกไข่) เห็ดหลินจือ สมุนไพรจีน ส้มโชกุนไม้กวาดดอกหญ้า

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ไก่สับเบตง ผัดผักน้ำ ปลาจีนนึ่งบ๊วย/นึ่งซีอิ๊ว ผัดหมี่เบตง เจาก๊วยโบราณ ทูเรียนหมาขี้หน่อง
เคาหยก ส้มโชกุน

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

> บ่อน้ำร้อน > อุโมงค์ปิยะมิตร > สวนไม้ดอกเมืองหนาว > สวนเรียนรู้แปลงผักน้ำ/เลี้ยงปลาจีน

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

> วัดคูหาภิมุข อำเภอเมืองยะลา > ศูนย์จำหน่ายสินค้า อำเภอเบตง

บ้านกู่กาสิงห์ หมู่ ๑ ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

“หนองฮากู่บ้าน ร่วมสืบสานวัฒนธรรมประเพณี บุญข้าวจี่เดือนสาม สายลี้วัฒนธรรมพืชนกู่ไท
งามยิ่งใหญ่บุญพระเวส เกษตรกรรมก้าวหน้า กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ซื่อสัตย์สิ่งเหนือโคขุน งามสง่าคู่เกาะแก่งหินน้ำพุ่ง”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต วัฒนธรรมชาวบ้านกลุ่มชาติพันธุ์ไทยลาว ยึดถือประเพณีตามฮีตสิบสอง งานประเพณี
สำคัญ คือ ประเพณีบุญบั้งไฟและงานประเพณีสงกรานต์ที่เป็นประเพณีระดับชาวบ้าน

ผลิตภัณฑ์ชุมชน...ที่น่าสนใจ :

ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลลา ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นบ้าน เครื่องจักสาน สมุนไพร

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

ส้มตำ ทอดปลาร้า ต้มไก่บ้านมะพร้าวอ่อน ปลาช่อนเผา เมนูหวาน คือ ห่อหมกมะพร้าวอ่อน

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้:

> สวนเรียนรู้โบราณสถานขอม กู่กาสิงห์ กู่โพนวิจ กู่โนนระฆัง

> สวนเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง ผ้าไหมพื้นบ้าน การตัดลายกระดาษพื้นบ้าน

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง:

> หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร บ้านโพนฮาด หมู่ ๑๒ ตำบลดงครั่งน้อย อำเภอเกษตรวิสัย

> รุ่งแสงสว่างฟาร์ม > ทะเลสาบทุ่งกุลลา

> หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ บ้านหนองสระหงส์ สวนอินทผลัมทุ่งทองคำ หมู่ ๑ ตำบลกำแพง
อำเภอเกษตรวิสัย

บ้านแพะ หมู่ ๑๑ ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

“อุโบสถโบราณ สืบสานวัฒนธรรมไทลื้อ เลื่องลือของกินล้ำ แหล่งอุตสาหกรรมบ้านแพะ”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตชาวไทลื้อ ชุมชนยังคงรักษาประเพณีวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์เป็นเอกลักษณ์คู่การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปฏิบัติในการดำรงชีวิต

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

เสื้อผ้าไทลื้อ ถูย้อมไทลื้อ ข้าวอินทรีย์ ปลาตุ๋นเค็มเคียว ปลาตุ๋นหยอง ไช้เค็ม สิ่งประดิษฐ์จากกะลา และเศษไม้เก่า เพอร์นิเจอร์ไม้สัก งานจักสาน

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

น้ำพริกน้ำผัก แกงแคหมู น้ำพริกข่า แกงฮังเล แกงผักกาดจอบ แกงหยวกกล้วยใส่หมู ขนมข้าวเหนียวเปียกทิพย์มณี

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- อุโบสถโบราณ ➢ ตลาดนัดวัฒนธรรมไทลื้อ ➢ เรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมชาวไทยลื้อ บ้านแพะ
- เรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/เรียนรู้การทำผลิตภัณฑ์ชุมชน และทดลองปฏิบัติ เช่น การทำไช้เค็มสมุนไพร การทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว การปลูกผักในที่แคบ สานกลองข้าวจากใบลาน การเย็บถูย้อม การทำนา การทำสรวยดอกไม้ การทอผ้า

บ้านนาป่าหนาด หมู่ ๔ ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชาวไทดำ หรือ ลาวโซ่ง เป็นชาติพันธุ์ที่มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ถือปฏิบัติตามความเชื่อโบราณสืบเนื่องยาวนานสะท้อนผ่านวิถีการดำเนินชีวิต ศิลปะการแสดง การละเล่น ภาษาและการแต่งกาย ได้อย่างชัดเจน

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผ้าฝ้ายทอมือ เข็มกลัดหัวใจไทดำ ผ้าถุงไทดำ (ลายนางหาญ) เสื้อใจไทดำ ผ้าคลุมไหล่

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ซูปไก่/ผัก/เนื้อ แจ่ววอด ไช้เจียว ส้มตำ ไก่ดำย่างสมุนไพร ลาบมะเขือขื่น อ่อมบอน แกงหน่อไม้ส้มใส่ไก่ ขนมแดกงา-เผือก

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- ศูนย์วัฒนธรรมไทดำ เยี่ยมวิถี ประเพณี การแต่งกาย อาหารพื้นบ้านไทดำ
- หอเจ้าบ้าน ตึกชาววัฒนธรรมประเพณีการนับถือผีหรือความเชื่อของคนไทดำ
- บ้านพิพิธภัณฑ์ไทดำ เรียนรู้วัฒนธรรมไทดำ
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศูนย์เรียนรู้กลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง (พื้นฟู) บ้านป่าหนาด
- ภูเขาแก้ว ภูหวด

บ้านซำซึกเล็ก หมู่ ๑๐ ตำบลพราณ อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ

“เที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ สไตล์ชาวสวน”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตชาวสวน ชมธรรมชาติ ชมสวนทุเรียนภูเขาไฟ ลิ้มรสอาหารพื้นบ้าน และแกงทุเรียน

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผลไม้ต่าง ๆ เช่น ทุเรียน เงาะ ขนุน มะละกอ กัลฉวย มะม่วง

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

อาหารพื้นบ้านอีสาน เมนูแกงทุเรียนและผลไม้ตามฤดูกาล

กิจกรรมการเรียนรู้:

- ชมสวนทุเรียน สวนผลไม้ต่าง ๆ ในชุมชน

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง:

- น้ำตกสำโรงเกียรติ ระยะทางห่างกัน ประมาณ ๑๖ กม.

บ้านโนนหอม หมู่ ๒ ตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

“หนองซำคู้บ้าน ร่วมสืบสานวัฒนธรรมประเพณี บุญข้าวใจเดือนสาม สืบสานวัฒนธรรมพื้นภูไท
งามยิ่งใหญ่บุญพระเวส เกษตรกรรมก้าวหน้า กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ชีตีสื่อเสียงเหนือโคขุน งามสมดุสเกาะแก่งหินน้ำพุ่ง”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีวัฒนธรรมชุมชนเผ่าภูไทกะต๊ะ หมู่บ้านวัฒนธรรมภูไท

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

พานบายศรีผ้าย้อมคราม ชุดภูไท ผ้าสไบขิด กระเป๋าผ้า (ย่าม) ผ้าห่มลายดอกแก้ว

ตุ๊กตาชนเผ่าภูไท ผ้าลายมุก ผ้าขาวม้า เสื้ออก ผลิตภัณฑ์จักสาน

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

เนื้อโคขุนโพนยางคำแกงหวาย ต้มไก่บ้าน ลาบปลา

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- เขื่อนภูไทกะต๊ะ (จำลอง)

- "แก่งตาลบัด" ไซตหินงาม เป็นไซตหินในตำนานหนองหารหลวง

- วัดป่าพระธาตุศักดิ์สิทธิ์ บ้านโนนหอม
- รอยพระพุทธรูปแกะสลัก

- วัดโนนหอม

- "หนองซำคู้" ความเชื่อตามตำนานหนองหารหลวง

กิจกรรมการเรียนรู้ :

- การพ่อนภูไท
- รำมวยโบราณ
- การทำบายศรี

- การทำตุ๊กตาภูไท
- การทอผ้า

บ้านสวนทุเรียน หมู่ ๔ ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

“แหล่งอาหารทะเล เส้นที่สะพานติณ ๆ ถิ่นผ้าทอ”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

มนต์เสน่ห์แห่งผืนเกาะ หนึ่งเดียวของทะเลสาบสงขลา มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ทั้งบนบก และในทะเลสาบ

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

หัตถกรรมผ้าทอเกาะยอ “ลายราชวัตร ดอกพิกุล รสสุคนธ์ ผ้าขาวม้า ผ้าคลุมไหล่ ผ้ายกดอก กะปิเกาะยอ หนึ่งปลากะพงขาวทอดกรอบ ยำสาหร่ายผมนางพร้อมปรุง ขนมไทยเกาะยอ พริกแกง น้ำพริกเผา

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ยำสาหร่ายผมนาง แกงส้มปลากะพงเกาะยอ ข้าวยาบายอ ขนมหม้อฉี่

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- สมเด็จพระเจ้าเกาะยอ วัดพระนอนแหลมพ้อ
- ท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สวนละมุด สวนจำปาตะ ทำประมง

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- สะพานติณสุลานนท์

บ้านคอนไก่ดี หมู่ ๑ ตำบลคอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

หมู่บ้านอนุรักษ์ศิลปะการเขียนลายเบญจรงค์ สวยงาม ทรงคุณค่าความเป็นไทย

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

เครื่องเบญจรงค์ ดอกไม้จันทร์ ชะลอม น้ำว่าน ห่อหมก ขนมไทย ขนมเปี๊ยะ ขนมชั้นหมาก

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แคบหมู ห่อหมก ขนมไทย น้ำว่าน น้ำสมุนไพร ขนมงานแต่ง

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- ศูนย์เรียนรู้การทำเบญจรงค์ การทำน้ำว่าน การทำขนมเทียน

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- ตลาดน้ำหนองพะอง หมู่ ๔ ตำบลสวนหลวง
- สวนผลไม้ เกษตรเชิงนิเวศน์ หมู่ ๒ ตำบลท่าไม้
- วัดท่ากระเปือย หมู่ ๕ ตำบลบางยาง

บ้านใหม่ไทยพัฒนา หมู่ ๖ ตำบลหนองตะเคียนบอน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

“อีสานพลังถิ่นรวมใจ กลุ่มทอผ้าไหมทูลเกล้าฯ ผลิตข้าวนาปี ประเพณีงามตา อุรุกรักและพัฒนากระบือไทย”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น (อีสาน) หมอพิณ หมอแคน หมอลำพื้นบ้าน วิถีชีวิตแบบเกษตรพอเพียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน...ที่น่าสนใจ :

ผ้าไหมทอมือ ข้าวอินทรีย์ ผักปลอดภัย ขนมไทย แปรรูปสมุนไพร (บำรุงร่างกาย/รักษาโรค)
ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า ไม้กวาด ผลิตภัณฑ์จากเศษไม้ (เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตเกษตรกรรม) จักสานไม้ไผ่
(ภาชนะ/เครื่องใช้ในครัวเรือน และการประกอบอาชีพ) ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลสัตว์

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

ปลาเผา แกงหน่อไม้ ปลาร้าลับ น้ำพริก-ผักปลอดภัย ไก่อบโถง บัวลอยใบเตย

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

> ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (การทำนาการอนุรักษ์ควายไทย)

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- > โรงสีข้าวพระราชทานคลองทราย
- > อ่างเก็บน้ำท่ากระบาก
- > อ่างเก็บน้ำคลองเกลือ
- > น้ำตกปางสีดา

บ้านพุดแค หมู่ ๑ ตำบลพุดแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชุมชนชนบทภาคกลาง ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ข้าวเจ้ากขย พายอ่งุ่น ซาจิงจูฉ่าย อัญชันอบแห้ง ไอศกรีมกล้วยหอมนมสด มะเขือเทศหวานราชินี
ข้าวโพดหวานปลอดภัย ลูกกึ่งข้าวโพดหวาน ลูกกึ่งวอเตอร์เคส ซาบัวหลวง

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ลาบหัวปลี แกงหยวกกล้วยใส่ไก่ ต้มข่าไก่ใส่หัวปลี เค้กมะพร้าว น้ำหอม ปุ๋ยฝ้ายกล้วยหอม

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- > ตลาดหัวปลี
- > สวนสมุนไพร ๔.๐
- > ศูนย์โฮมโฮปคอมเพล็กซ์พุดแค
- > กิจกรรมอนุรักษ์ปูป่า (ปูทูลเกล้าฯ) แรงบันดาลใจและกินน้ำไฟในสวน

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง : เช่น

- > สวนพฤกษศาสตร์ภาคกลาง (พุดแค)
- > วัดมิ่งมงคลชัยพัฒนา
- > อัจฉราชาติแอนด์เรสเทอรัวอง
- > สวนหินล้านปี
- > โรงคั่ว บ้านไร่กาแพ
- > ฟาร์มเกษตร สมเกียรติ ผักออร์แกนิก

บ้านขุนน้ำร้อน หมู่ ๔ ตำบลค่านช้าง อำเภอค่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

“มรดกป่าไม้ มากมายประเพณี หน่อไม้ดี เห็ดโคนหวาน แหล่งขวานหิน ถิ่นผ้าทอ บ่อน้ำร้อน”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

ความเก่าแก่ของประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตกว่า ๓,๕๐๐ ปี

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผ้าขึ้นตีนจนลายโบราณลาวครั้ง เครื่องเงิน เปลญวนผงถ่านดูดกลิ่นรูปไหล่เต้า

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แกงบอน น้ำพริกปลาหู น้ำพริกกะปิ น้ำพริกเผา ผักต้มปลอดสาร อี๋ดอกแค ลาบเทา แกงผักหวานป่า ต้นเห็ดโคน แกงเปอะหน่อไม้ และขนมบวดฝักทอง กะทิแดงไทย

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- พิพิธภัณฑ์ชุมชนวัดขุนน้ำร้อน ➢ อ่างเก็บน้ำหุบเขาวง (ปางอุ๋งสุพรรณบุรี) ➢ ป่าชุมชนบ้านขุนน้ำร้อน
- ลิม (วิหารที่สลักด้วยไม้และปูนปั้นตามศิลปะล้านช้าง)
- ชมสถาปัตยกรรมผสมผสาน (บ้านไทยพื้นบ้านและลาวครั้ง)

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- เขื่อนกระเสียว ➢ ศูนย์วิจัยพันธุ์พืช ➢ อนุสรณ์สถานยุทธหัตถีดอนเจดีย์

บ้านหนองบัว หมู่ ๑๔ ตำบลกระโพ อำเภอกำตุ่ม จังหวัดสุรินทร์

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต “กวยอาเจียง” ความสัมพันธ์ของคนกับช้าง ดำเนินานหมอช้าง ประเพณีกฐินช้าง ความเชื่อ และวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวบ้านหนองบัว หรือชาวกวย การแสดงรำแม่เม็ดเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย มีภาษาพูดเป็นของตนเองแต่ไม่มีภาษาเขียน

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

➢ ผลิตภัณฑ์จากช้างที่ผูกกับความเชื่อเรื่องความปลอดภัย ความมั่นคง ได้แก่ แกะสลักงาช้าง หรือกระดูกช้างพวงกุญแจหางช้าง/ตะขอช้างกำไลหางช้างกำไลฟันช้างแหวนหางช้างกรอรูปตะขอ ช้างผ้าพันคอข้อมือช้าง

- ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากผ้าไหม

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แกงซี่เหล็ก แกงหอย แกงเห็ด แกงหน่อไม้

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่ วัดป่าอาเจียงสุสานช้างศาลาเอราวัณ
- ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสานและเศรษฐกิจพอเพียง การปลูกพริก เลี้ยงกบ
- ลานเรียนรู้การแกะสลักงาช้าง
- กิจกรรม อุ้มช้างอาบน้ำ ตักบาตรกับช้าง ใ้ตะจิงช้าง
- ประเพณี บวชนาคบนหลังช้าง

บ้านนาคำไฮ หมู่ ๒ ตำบลนาคำไฮ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตวัฒนธรรมชาวอีสาน การแต่งกาย ภาษา อาชีพ ความเชื่อและศิลปะพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ภูมิปัญญา “ผ้าหมักข้าวผัวหลง” และมีความเป็นอยู่แบบท้องถิ่นที่พอเพียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน...ที่น่าสนใจ :

- ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอพื้นเมือง เช่น ผ้าพันคอและผ้าคลุมไหล่จากเส้นใยผ้าฝ้ายทอมือ รองเท้าผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าถุงมัดหมี่ฝ้ายสลักขิดจากผ้าฝ้ายธรรมชาติ กระเป๋าต่าง ๆ
- ผลิตภัณฑ์จากข้าวสาบงอก เช่น น้ำข้าวสาบงอก น้ำเต้าหู้สาบงอก
- ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ เช่น กระติบข้าว ชะลอม ตะกร้า ไช

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

แกงหน่อไม้ ปลานิลหนึ่งพันใบเตย ส้มตำ น้ำพริกพร้อมผักสด แกงบวดผักทอง

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- ศูนย์เรียนรู้ทิวาผ้าไทย กลุ่มข้าวสาบงอก กลุ่มกระเป๋า กลุ่มจักสาน
- หอศิลป์ เพลิง วัฒนธรรม
- บ้านชนมนฤมล

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

- วัดถ้ำกลองเพล อำเภอเมืองหนองบัวลำภู
- วัดถ้ำผาเจาะ และวัดถ้ำเอราวัณ อำเภอนาวัง
- ภูกระดึง จังหวัดเลย
- วัดป่าภูก้อน และทะเลบัวแดง จังหวัดอุดรธานี

บ้านหัวคว หมู่ ๑๑ ตำบลเปือย อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

“เปือยหัวคว ไส้รังดี มัดหมี่สวย”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต วัฒนธรรมชาวอีสานโดดเด่นด้านการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และการทอผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ

ผลิตภัณฑ์ชุมชน...ที่น่าสนใจ :

ผ้าไหม ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าฝ้าย ผลิตภัณฑ์จากผลหม่อน เช่น น้ำผลหม่อน ข้าวเกรียบผลหม่อน แยมผลหม่อน ไอศกรีมผลหม่อน ข้าวกลิ้ง ข้าวหอมมะลิ แหนมหมู และน้ำพริกแจ่วบอง

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แกงหน่อไม้ ลาบ ส้มตำ ข้าวหอมมะลิ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- เสม้าพันปี เป็นศิลปะโบราณวัดอุสมัยทราวดีเก่าแก่ที่สุดในถิ่นภาคอีสาน
- ตลาดถนนคนเดินเสมอ้าพันปี
- แปลงปลูกหม่อนชุมชน และศูนย์เรียนรู้การทอผ้า

บ้านหนองแขวงพัฒนา หมู่ ๙ ตำบลลูกหมากไฟ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

**“ต้นน้ำลำห้วยหลวง ส่วนมะม่วงนอกฤดู เลิศห่อผ้าไทยทอมือ เลื่องลือน้ำตกหินตั้ง มั่งคั่งเศรษฐกิจพอเพียง
เจริญรุ่งเรืองเมืองพุทธศาสตร์ ทำบุญรวมญาติงานประเพณี”**

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิต วัฒนธรรมชาวอีสาน มีวัฒนธรรมเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สืบทอดภูมิปัญญาโบราณ
ผสมผสานวิถีการดำรงชีวิตแบบพอเพียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง ข้าวอินทรีย์ น้ำผึ้ง น้ำมะพร้าวอัญชัน เค้กกล้วยหอม สมุนไพรแปรรูป

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

ต้มส้มไก่บ้าน ลาบปลาตุก ยำคูกฟู นึ่งปลา กุ้งยวชชี ขนมกล้วย

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

➢ ลำห้วยหลวง ➢ สวนมะม่วงนอกฤดู ➢ ผ้าไทยทอมือ ➢ น้ำตกหินตั้ง

➢ ลานเรียนรู้การจักสาน ผ้าพื้นเมือง และเศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

➢ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลลูกหมากไฟ

➢ แหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ครบวงจร บ้านหนองบัวเงิน ตำบลอุบมุง /แหล่งผลิตผ้าไหมชนิดทอมือ
บ้านศรีชมชื่น ตำบลหนองอ้อ /แหล่งผลิตผ้ายหมักโคลนทอมือ บ้านอุบมุง ตำบลอุบมุง และ
บ้านแสงบูรพา ตำบลหนองอ้อ

บ้านหาดสองแคว หมู่ ๒ ตำบลหาดสองแคว อำเภอศรีนคร จังหวัดอุตรดิตถ์

“กินอ้ม นอนอ้น ต้อนรับเสมีอนญาติสนิท สัมผัสกับวัฒนธรรมวิถีชุมชนลาวเวียง”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ภาษาถิ่น การแต่งกาย "ชุมชนลาวเวียงจันทน์"

ผลิตภัณฑ์ชุมชน...ที่น่าสนใจ :

ผ้าทอลายพื้นเมืองไม้กวาดทางมะพร้าวสาแหรก เลื่อสกรีน ข้าวหมากสมุนไพร ถั่วทอด ผลไม้แช่อิ่ม
และหมูแดดเดียว

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

ขนมวงลาวเวียง ขนมเบ็องลาว อั่วบักเผ็ด แกงโง้อะเอ้อ ผัดบักหมี ยำหัวปลี แจ่วเอาะ

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

ตลาดถนนวัฒนธรรมชุมชนลาวเวียง วัดหาดสองแคว ไหลแพไฟ ประเพณีตักบาตรหาบจันทน์
พิพิธภัณฑ์ชุมชนหาดสองแคว

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง :

➢ พระอกแตก (วัดหลวงพ่อบุญรอด) ➢ วัดพระแท่นศิลาอาสน์ ➢ ป่อน้ำผึ้ง ➢ สะพานประมินทร์

➢ อนุสาวรีย์พระยาพิชัยดาบหัก ➢ น้ำตกแม่พลู ➢ ไร่องุ่นคานาอัน

บ้านสะน้า หมู่ ๒ ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

“คลองกระแวนน้ำใส ต้นไม้ใหญ่ป่าหมาก
หลายหลากสมุนไพร ยิ่งใหญ่วัฒนธรรม งามล้ำธรรมชาติ แหล่งนักปราชญ์ชาวสวนเวียง”

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วัฒนธรรมชุมชนชาติพันธุ์ “ลาวครึ่ง” บนแผ่นดินสยาม บ้านสะน้า ๒๐๐ ปี มีประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ มีการแต่งกายและภาษาประจำถิ่น มีกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านที่ยังคงสืบทอด

ผลิตภัณฑ์ชุมชน ...ที่น่าสนใจ :

ผลิตภัณฑ์การทอผ้าลายโบราณลาวครึ่ง เสื้อผ้าไหม ผ้าขาวม้าจากไหม กระเป๋าใส่เครื่องสำอาง กระเป๋าถือสตรี ยาม ผ้าสไบ พวงกุญแจ หมอนอิง ผ้าขาวม้า

อาหารพื้นถิ่น ...ชวนให้ลิ้มลอง :

แจ่วร่อยสำหรับ แหนมต้นอ้อ หมูร้า อั่วดอกแค ข้าวแตงกา

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้/กิจกรรม :

- สถานการเรียนรู้ต้นไม้อายุ การเล่นพื้นบ้าน จักสานทางมะพร้าว พัดไม้ไผ่ เกษตรผสมผสาน
- การเดินป่า ชมป่าชุมชน ชมและศึกษาต้นไม้อายุ ชมหมากล้านต้น ชมลำธารห้วยน้อย

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง:

วัดผาทั้ง วัดถ้ำเขาวง แก่นมะกรูด น้ำตกผาร่มเย็น ถ้ำพวยวาย

บ้านบุเปือย หมู่ ๑ ตำบลบุเปือย อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

ชุมชนเข้มแข็ง ถิ่นดินแดงภูเขาไฟ มีหลากหลายพืชเศรษฐกิจ แหล่งผลิตข้าวเกรียบสีอนาม
มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม หนึ่งในสยามผลไม้ดีศรีบุเปือย

เสน่ห์ชุมชน ...ชวนให้สัมผัส :

วิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนอีสาน เป็นหมู่บ้านเก่าแก่มากกว่า ๑๐๐ ปี มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชผลทางการเกษตร นาข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าวโพด และผลไม้ ซึ่งพื้นที่ตั้งของหมู่บ้านเป็นภูเขาไฟเก่ามาหลายหมื่นปี

ผลิตภัณฑ์ชุมชน...ที่น่าสนใจ :

- ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอพื้นเมืองผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่
- ข้าวเกรียบมันเทศ กะหรี่ปั๊ฟไส้มันเทศ ก๋วยเตี๋ยวปิ้งรส ก๋วยเตี๋ยวตาก ลำไยลอยแก้ว แยมผลไม้

อาหารพื้นถิ่น...ชวนให้ลิ้มลอง :

ต้มยำไก่ภูดินแดง ผัดผัก “ปัง” ไฟแดง ไก่หลามกระบอก ยำบูรเบ๊ะ ส้มตำลอยมะพร้าว

แหล่งท่องเที่ยว/เรียนรู้ :

- วัดบุเปือย ฝายน้ำอุโบสถเขียนพุทธประวัติกัณฑ์ต่าง ๆ
- ป่าชุมชน ในเนื้อที่ ๒๕ ไร่
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สวนผลไม้ เช่น เงาะ ทุเรียน ชมพู กัลฉวย

ภาคผนวก

ประมวลภาพกิจกรรม

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
Community Development Department. Ministry of Interior

กิจกรรม : การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

ประมวลภาพกิจกรรม

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
Community Development Department. Ministry of Interior

กิจกรรม : การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

ประมวลภาพกิจกรรม

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
Community Development Department. Ministry of Interior

กิจกรรม : การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

ประมวลภาพกิจกรรม

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
Community Development Department. Ministry of Interior

การประชุมเชิงปฏิบัติ

การคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมดีเด่นแบบ ครั้งที่ ๑

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

ณ โรงแรมทีเค พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ประมวลภาพกิจกรรม

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
Community Development Department. Ministry of Interior

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ครั้งที่ ๒

วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑

ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ประมวลภาพกิจกรรม

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
Community Development Department. Ministry of Interior

การติดตามสนับสนุน การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

ประมวลภาพกิจกรรม

โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
Community Development Department. Ministry of Interior

ชื่อหนังสือ	เอกสารสรุปผล โครงการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม	
ประเภทหนังสือ	เอกสารวิชาการ	
ลักษณะหนังสือ	เอกสารเย็บเล่ม	
ขนาดหนังสือ	เอ ๔ หน้า ๘๐ หน้า	
ที่ปรึกษา	นายนิสิต จันทน์สมวงศ์ นายโชคชัย แก้วปอง นายอุทัย ทองเดช	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชน
คณะผู้จัดทำ	๑. นางวรรณภา ลิ้มพานิชย์ ๒. นางสาวธวัชรัตน์ เดชบุญมา ๓. นางสมพิศ ปูนจตุรัส ๔. นางสาวพิมพ์ชนา พิชาพันธ์โกติน	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
เรียบเรียง/เขียน	๑. นางสาวพิมพ์ชนา พิชาพันธ์โกติน ๒. นางสมพิศ ปูนจตุรัส	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
ออกแบบปก	นายवलันต์ มาชัยภูมิ	เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน
ปีที่พิมพ์	๒๕๖๑	
จำนวนที่พิมพ์	๑,๕๐๐ เล่ม	
ผู้พิมพ์	บริษัท บีทีเอส เพรส จำกัด	
สถานที่พิมพ์	กรุงเทพมหานคร	

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) ชั้น ๕
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐-๒๑๔๑-๖๑๑๕ , ๒๗ โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๘๙๑๒ ,๑๓ ,๑๙

เที่ยงครบ...เที่ยงคุ้ม

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ
 มนต์เสน่ห์แห่งชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย

1. กรุงเทพมหานคร
- 2.สมุทรปราการ
- 3.สมุทรสาคร
- 4.สมุทรสงคราม
- 5.นนทบุรี
- 6.พระนครศรีอยุธยา
- 7.ปทุมธานี

-

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
 เชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิต
-

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
 เชิงประวัติศาสตร์และการอนุรักษ์
-

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
 เชิงนิเวศน์และการอนุรักษ์
-

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
 เชิงเกษตร
-

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
 เชิงปรัชญาแห่งเศรษฐกิจพอเพียง

ประวัติ

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เชิงนิเวศน์และการอนุรักษ์

...ชุมชนมีแหล่งธรรมชาติที่มีเสน่ห์
ภูมิศาสตร์เป็นเอกลักษณ์ ดึงดูดให้ผู้นิยม
เข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตตามงาม และความแปลกตา
ของขุนเขา น้ำตก ชายหาด ป่าชายเลน ทิวทัศน์
ที่สวยงาม รวมถึงมีกิจกรรมการอนุรักษ์
ทรัพยากรต่าง ๆ

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เชิงเกษตร

...ชุมชนมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตร
ผู้มาเยือนจะได้เรียนรู้ประสบการณ์ด้านการเกษตร
เลือกซื้อสินค้าเกษตรจากชุมชน
และร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดเตรียมไว้

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เชิงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

...ชุมชนมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้นแบบของการดำรงสน
การประกอบอาชีพ การออม และส่งเสริมการเรียนรู้
เรื่องความพอเพียง

เส้นทางท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิต

...ชุมชนที่มีวิถีชีวิตโดดเด่นด้านวัฒนธรรม
ทำให้ผู้มาเยือน ได้สัมผัสวัฒนธรรมของชุมชน
ในด้านความเชื่อ ประเพณี ศิลปะพื้นถิ่น ภาษา
อาชีพ การแต่งกาย ที่อยู่อาศัย และอาหาร

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เชิงประวัติศาสตร์และการอนุรักษ์

...ชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ เรื่องราวของชุมชน
ซึ่งทำให้ผู้มาเยือนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์
ศาสนสถาน ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน
และสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะ
และสถาปัตยกรรม

OTOP